

Сұнгуірлік жұмыстарды жүргізу кезіндегі қауіпсіздік қағидаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2015 жылғы 19 қаңтардағы № 33 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2015 жылы 3 наурызда № 10369 тіркелді.

"Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің мәселелері" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 23 қазандағы № 701 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі туралы ережесінің 16-тармағының 70) тармақшасына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

Ескерту. Кіріспе жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 14.08.2025 № 318 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. Қоса беріліп отырған Сұнгуірлік жұмыстарды жүргізу кезіндегі қауіпсіздік қағидалары бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің Төтенше жағдайлар комитеті (В.В. Петров) заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы бұйрықты мемлекеттік тіркегеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде оны мерзімді баспа басылымдарында және "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде ресми жариялауға жолдауды;

3) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің интернет-ресурсына орналастыруды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің орынбасары В.К. Божкоға жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Министр

полиция генерал-лейтенанты

Қ. Қасымов

Қазақстан Республикасы
Ішкі істер министрінің
2015 жылғы 19 қаңтардағы
№ 33 бұйрығымен
бекітілген

Сұнгуірлік жұмыстарды жүргізу кезіндегі қауіпсіздік қағидалары 1-тарау. Жалпы ережелер

Ескерту. 1-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 14.08.2025 № 318 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. Осы сүңгуірлік жұмыстарды жүргізу кезіндегі қауіпсіздік қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) "Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің мәселелері" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 23 қазандағы № 701 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі туралы ереженің 16-тармағының 70) тармақшасына сәйкес әзірленді және сүңгуірлік жұмыстарды жүргізу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету тәртібін белгілейді.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 14.08.2025 № 318 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2. Қағидалар 60 метрге дейінгі тереңдікке қысқа мерзімге түсу әдісімен орындалатын сүңгуірлік жұмыстарға қолданылады.

3. Қағидалар сүңгуір-әскери қызметшілер орындайтын сүңгуірлік жұмыстарға, сондай-ақ терең суға арналған сүңгуірлік кешендерді пайдаланатын сүңгуірлік жұмыстарға қолданылмайды.

4. Осы Қағидаларда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) авариялық сүңгуір – су астында оның денсаулығына (өміріне) тікелей қауіп төндіретін жағдайда қалған сүңгуір;

2) автономды жарақ – жүру және жүзу тәсілімен су астында еркін қозғалуды қамтамасыз ететін сүңгуір жарағының жиынтығы;

3) ашық тыныс алу схемасы бар жарақ – сүңгуір жарағының бір түрі, онда сүңгуір тыныс алу үшін ауа ағынмен және демді ішке тартқанда беріледі, ал демін суға шығарады;

4) бұйым формуляры – дайындаушы-кәсіпорын кепілдік беретін бұйымның негізгі параметрлерін және техникалық сипаттамаларын куәландыратын және оны пайдалану мәліметтерін көрсететін құжат;

5) декомпрессия – ағзаны индифферентті газдардан тазарту үшін сүңгуірді тереңдіктен көтеру немесе сүңгуір барокамераларында қысымды азайту процесі. Декомпрессия әртүрлі тереңдіктерде қысымды азайту жылдамдығынан (тереңдіктен көтеру жылдамдығы), тоқтау саны мен тереңдігі, тоқтау кезіндегі шыдау уақыты, газ қоспаларды (газдарды) қолдану тәртібі және сүңгуірлердің онымен тыныс алу уақытынан құралатын режиммен жүргізіледі;

6) декомпрессиялық күрке – тереңдіктен көтеру кезінде декомпрессия тоқтағанда сүңгуірді орналастыруға арналған құрылғы;

7) емдік рекомпрессия - сүңгуірді бұдан әрі декомпрессиялайтын қайта компрессия процесі; кәсіби ауруларды емдеу мақсатында жүргізіледі;

8) желдететін жарақ – су астындағы сүңгуірдің тыныс алуы жарақтың газдалған көлеміне (шлем астындағы кеңістік) шлангымен жоғарғы жақтан сығылған ауаны үздіксіз жіберуді қамтамасыз ететін сүңгуір жарағы, онда ауа сүңгуірдің тыныс алу өнімдерімен араласады және әлсін-әлсін желдетіліп отырады;

9) жұмыс істеп жатқан сүңгуір – нақты сүңгуірлік түсу кезінде су астында жұмыстарды (тапсырманы) тікелей орындайтын сүңгуір;

10) жұмыс мақсатындағы сүңгуірлік түсу – жұмыстарды немесе тапсырмаларды орындау мақсатында су астына түсу;

11) қамтамасыз етуші сүңгуір – барлық түсу кезеңдерінде жұмыс істейтін сүңгуірге тікелей қызмет көрсететін сүңгуір. Түсу кезеңінде жұмыс істеп жатқан сүңгуірдің сигнал жібін (кабель-сигналын) және сүңгуірлік шлангасын босатады немесе таңдайды, сүңгуірдің су астында болуын бақылайды;

12) кәбіл-сигнал – сүңгуірдің үстіңгі бетпен сөйлесуіне немесе телефон станциясы жұмыс істемей қалғанда шартты сигналдардың көмегімен байланысуға, сондай-ақ сүңгуірдің үстіңгі бетке көтерілуін қамтамасыз ететін, сондай-ақ авариялық жағдайларда көтеретін сақтандырушы құрал ретінде пайдаланылатын сүңгуірлік телефон станциясының кәбілі;

13) қозғалғыш ұшы – сүңгуірлердің белгіленген бағытта белгіленген ара қашықтықта қозғалуына арналған өсімдіктен жасалған немесе синтетикалық арқан, оның бір ұшы жұмыс жүргізілетін жерге бекітіледі;

14) компрессия – сүңгуірдің сүңгуірлік жарақпен түсуі немесе газды ортада барокамерада қысымның жоғарылау процесі;

15) қысқа уақытқа түсу – жұмыс режимдерінде бұдан әрі декомпрессиялаумен судың астына немесе барокамерада су астындағы жерге (үлкен қысымда) бірнеше минуттан бірнеше сағатқа дейін сүңгуірлік түсулер;

16) оқу мақсатындағы сүңгуірлік түсу – сүңгуір біліктілігін алу үшін оқу даярлығы немесе қайта даярлау бағдарламалары бойынша сүңгуірлерді оқыту немесе қайта даярлау кезінде су астына түсу;

17) сақтандырушы сүңгуір – жұмыс істейтін сүңгуірдің түсуге әзір күйінде түсетін жерінде болатын және авариялық сүңгуірге көмек көрсететін сүңгуір. Түсу кезеңінде жұмыс істеп жатқан сүңгуірмен сөйлесу байланысын қамтамасыз етеді және оған ауа жіберуді реттейді;

18) сүңгуір – сүңгуірлік жарақта су астындағы жұмыстарды орындай алатын және сүңгуір түсуін жүргізуге жіберілген маман. Сүңгуір мамандығы ерекше зиянды және өте ауыр еңбек жағдайлары бар мамандықтар қатарына жатады;

19) сүңгуір біліктілігі – сүңгуірдің суға түсу және су астында жұмыс істеуге даярлығы дәрежесі;

20) сүңгуірлік бекет – сүңгуірлік түсулерді, сүңгуірдің киінуі (шешінуі) және сүңгуір мүлкін орналастыру үшін алаңмен қамтамасыз етуге тұрақты немесе уақытша

құралдармен жабдықталған сүңгуір түсуі жүргізілетін кемедегі, жағалаудағы, мұздағы орын;

21) сүңгуірдің жарағы – сүңгуір киетін және оған қоршаған су және газ ортасындағы қысымда тыныс-тіршілігін қамтамасыз ету үшін бекітілген бұйымдар мен құрылғылар жиынтығы. Сүңгуірдің жарағы сүңгуір техникасының құрама бөлігі болып табылады;

22) сүңгуірлік жұмыстар шебері – кәсіпорын жүзеге асыратын сүңгуірлік жұмыстарға, сүңгуірлерді оқытып-үйрететін және оларға ағымдағы нұқсаулық өткізуге тікелей басшылық ету құқы бар 1-ші сынып сүңгуірі;

23) сүңгуірдің кітапшасы - сүңгуірдің практикалық қызметін, оның мамандығы бойынша даярлығы мен қайта даярлығын, біліктілігін, белгіленген бату тереңдігін, орындалатын сүңгуірлік жұмыстардың сипатын, сағат санын және басқа қосымша мәліметтерді көрсететін құжат;

24) сүңгуірдің медициналық кітапшасы - сүңгуірдің денсаулығын көрсететін құжат;

25) сүңгуірлік жұмыстар журналы – сүңгуірлер орындайтын су астындағы жұмыстарды және түсулерді тіркеуге арналған құжат. Журналдағы жазбалар нысан бойынша сүңгуірлерге сүңгуірлік жұмыстарды орындағаны және сүңгуірдің жеке кітапшаларын толтыру үшін еңбекақы төлеуге негіз болады;

26) сүңгуірлік жұмыстар – сүңгуірлердің еңбегін пайдалана отырып, су астында орындалатын жұмыстар. Сүңгуірлік жұмыстар өз сипаты бойынша авариялық-құтқару, кеме көтергіш, суасты-техникалық, кемедегі, құтқару және іздестіру болып бөлінеді;

27) сигнал жібі – сақтандыратын құрал ретінде пайдалануға және шартты сигналдар көмегімен сүңгуірлердің су бетімен байланысын қамтамасыз етуге арналған өсімдіктен жасалған немесе синтетикалық арқан;

28) сүңгуірлер құрамы – сүңгуірлік қызмет, ұйым, кәсіпорын немесе олардың құрылымдық бөлімшелері мамандарының бір бөлігі болатын, сүңгуір біліктілігі бар адамдар. Сүңгуірлер құрамы 3-ші, 2-ші және 1-ші сынып сүңгуірлеріне, сүңгуірлік станциялардың старшиналарына (бригадирлерге), сүңгуір-нұсқаушыларға, сүңгуірлік жұмыстар шеберлеріне, сүңгуір мамандар, аға сүңгуір мамандар, бас сүңгуір мамандар, сондай-ақ сүңгуір-матростарға және сүңгуірлерге бөлінеді;

29) сүңгуірлік қызмет – өндірістік, медициналық, ғылыми-зерттеу бөлімшелерінің (топтардың, буындардың), сондай-ақ функциясына су астында жұмыстар орындау кіретін жекелеген мамандардың жиынтығы;

30) сүңгуір маманы – жоғары сүңгуір біліктілігіне ие, сүңгуір түсуінің барлық түрлеріне басшылық ету құқын беретін сүңгуір ісі бойынша арнайы дайындықтан өткен маман;

31) сүңгуір-нұсқаушы – сүңгуір ісі бойынша нұсқама беруді және оқытуды, сүңгуірлерге су астында жұмыстарды орындаудың амалдары мен әдістерін үйретуді жүзеге асыратын 1-ші сыныпты сүңгуір;

32) сүңгуірлік саты – сүңгуірдің суға түсуін және судан шығуын қамтамасыз етуге арналған құрылғы;

33) сүңгуірлік станция – сақтандырғыш, сүңгуірдің батуы, су астында болуы және су бетіне көтерілуі үшін қажет сүңгуірлік түсулер мен жұмыстарды қамтамасыз ететін құралдары бар сүңгуірлік жарақ жиынтығы, сүңгуірлік жұмыстарды орындау кезінде – адамдармен жасақталған және сүңгуірлік техникамен жабдықталған сүңгуірлік бөлімше (бригада);

34) сүңгуірлік станцияның бригадирі – сүңгуірлік техниканың және станцияның басқа да мүлігінің сақталуына және техникалық жай-күйіне, сондай-ақ сүңгуірлік жұмыстарды орындау сапасын қамтамасыз етуге жауапты 1-ші, 2-ші сынып сүңгуірі немесе сүңгуір, сүңгуірлік станция персоналының басшысы;

35) сүңгуірлік станция формуляры - сүңгуірлік жарақтың және түсулерді, сүңгуірлік станция жинағына кіретін жұмыстарды (машинистер, электриктер және басқа мамандар қызмет көрсететін механизмдерден, агрегаттардан және басқа құрылғылардан басқа) қамтамасыз ететін құралдардың техникалық жағдайын көрсететін және оларды пайдалану бойынша мәліметтерден тұратын құжат;

36) сүңгуірлік түсу уақыты – аппаратқа қосу сәтінен бастап, камерада қысым жоғарылағаннан бастап аппараттан сөндіргенге дейінгі, камерадағы қысымды атмосфералыққа дейін төмендетуге дейін есептелетін уақыт;

37) сүңгуірлік түсуге қызмет көрсету – сүңгуірдің суға батуын, тереңдікте болуын және жұмысын, оны тереңдіктен көтеруді және суда немесе үстіңгі бетте барокамерада декомпрессиялауын қамтамасыз етумен байланысты жұмыстар;

38) сүңгуірлік түсу басшысы – сүңгуірлік біліктілік комиссиясы білімін тексерген және кәсіпорын әкімшілігінің бұйрығымен сүңгуірлік түсулерге басшылық етуге жіберілген адам. Сүңгуірлік түсу басшысы сүңгуірлік түсуге тікелей басшылық жасайды және сүңгуірлердің, сүңгуірлік түсуге қызмет көрсетуге қатысатын көмекші персоналдың іс-әрекетін бақылауды жүзеге асырады;

39) сүңгуірлік түсу – сүңгуірдің су астына түсуін (ішінде сүңгуірлер болғанда барокамерада газдалған ортаның қысымын жоғарылату процесі), сүңгуірдің берілген тереңдікте болуы (барокамерада газдалған ортаның берілген қысымында), декомпрессия режимі бойынша немесе онсыз жоғарыға көтерілуін немесе қалыпты ауа жағдайына ауысуды қамтамасыз ететін процесс.

Тереңдігі жағынан:

аз тереңдікке сүңгуірлік түсу – 12 метрге дейін;

орта тереңдікке сүңгуірлік түсу – 12-ден 60 метрге дейін;

терең суға сүңгуірлік түсу – 60 метрден астам тереңдікке бөлінеді.

Мақсаты бойынша:

жұмыс мақсатындағы сүңгуірлік түсу;

оқу мақсатындағы сүңгуірлік түсу;

машықтану мақсатындағы сүңгуірлік түсу;
біліктілік мақсатындағы сүңгуірлік түсу;
эксперименттік сүңгуірлік түсу болып бөлінеді.

40) сүңгуір ісі – сүңгуірлік жарақпен су астына адамды түсірумен байланысты барлық мәселелерді қамтитын адамдардың ғылыми-техникалық және практикалық қызметі саласы;

41) түсу жібі – сүңгуірлерді 60 метрге дейінгі тереңдікке түсіруге және көтеруге арналған өсімдіктен жасалған немесе синтетикалық арқан. Бір ұшы түсетін жерде сүңгуірлік бекетке бекітіледі, ал екіншісі балластпен бірге судың астына түсіріледі;

42) эксперименттік сүңгуірлік түсу – жаңа сүңгуірлік техниканы, декомпрессияның жаңа режимдерін сынау, сүңгуірлік түсу технологиясының жаңа әдістерін және сүңгуірлік жұмыстар орындау технологиясын негіздеу және тексеру мақсатында су астына түсу, оның ішінде бассейндерде, барокамералардың газдалған ортасында;

43) шланг жарағы – ауа шлангысының ұзындығына тең радиуспен жартылай сферамен шектелген шекте жүру тәсілімен су астында қозғалуды қамтамасыз ететін сүңгуір жарағының жиынтығы. Сүңгуір тыныс алу үшін ауа ауамен қамтамасыз ететін кеме жүйесінен, көлік баллондарынан, сондай-ақ сүңгуір помпаларынан шлангымен жоғарғы жақтан тыныс алу аппараты арқылы беріледі.

5. Сүңгуірлер су астында жұмысты орындау кезінде оларға:

1) түсулерді, жұмыстарды ұтымды ұйымдастыру және оларды медициналық қамтамасыз ету;

2) осы Қағидалардың қауіпсіздік талаптарына жауап беретін және орындалатын жұмыс пен сүңгу тереңдігінің сипатына сәйкес келетін сүңгуір жабдығы мен жарақтарын қолдану қамтамасыз етіледі.

6. Импорттық сүңгуір жабдығын және жарағын мемлекеттік немесе орыс тілдерінде пайдалану бойынша нұсқаулықтар болған жағдайда ғана пайдалануға рұқсат етіледі.

7. Сүңгуірлерге сүңгуірлік жұмыстарға рұқсат беру олардың сүңгуірлер мектебін (курстарын) аяқтағандығы туралы куәлігі, осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес нысандағы сүңгуірдің кітапшасы, осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысандағы сүңгуірдің медициналық кітапшасы болғанда, сондай-ақ сүңгуірлік біліктілік комиссияның олардың біліктілігін жыл сайын растауынан кейін жүзеге асырылады.

8. Сүңгуірлік жұмыстарды жүргізу кезінде жинақталған, ақаусыз және белгіленген мерзімді тексерулерден өткен сүңгуірлік жарақтар мен сүңгуірлік түсулерді қамтамасыз ету құралдары пайдаланылады.

9. Сүңгуірлер наряд-тапсырмада келісілген жұмыстарды ғана орындайды. Басқа қандай да болмасын жұмыстарды орындаған кезде сүңгуірлік түсулер басшысының рұқсатымен ғана кіріседі.

10. Сүңгуірлік станциядағы барлық жұмыс орындары бөгде заттардан босатылған. Сүңгуірлік түсулерді қамтамасыз ететін жарақ пен құралдар жұмыс істеу жағдайында сүңгуір бекетінде орналастырылады.

11. Секундына 1 метрлік және 12 метрден жоғары тереңдікте сүңгуірлік жейделерде сүңгуірлік жұмыстарды орындаған кезде босату-сақтандыру клапандары орнатылады. Бұл ретте 45 метрге дейінгі тереңдікке түсірген кезде бір клапан, 45 метрден аса тереңдікте екі клапан (алдынан және артынан) орнатылады.

12. Сүңгуірлерді электр тоғымен зақымдауға қауіпті жерлерде сүңгуірлік жұмыстар жұмыс істеп жатқан электр қондырғыларынан кернеуді толық алған кезде жүргізіледі.

13. Жұқпалы және тері ауруларының алдын алу үшін ластанған суға сүңгуірлерді толық сыртқы ортадан оқшаулаған жарақтарда түсіреді.

14. Болатты арқандармен жұмыс істеген кезде сүңгуір қосымша қолғап немесе биялай киеді.

15. Сүңгуірлік түсулерге басшылық жасау үшін осы Қағидалардың талаптарына сәйкес, сондай-ақ сүңгуірлердің және сүңгуірлік түсулер мен жұмыстарды ұйымдастыруға және жүргізуге қатысы бар барлық адамдардың оларды орындауын күнделікті бақылау үшін кәсіпорын (ұйым) әкімшілігі құрамында, сондай-ақ оқу мекемелерінде штаттық сүңгуір мамандар бар. Оннан астам сүңгуірлік станциялар болғанда әр он станцияға сүңгуір маман көзделеді.

16. Жыл сайын сүңгуірлердің осы қағидалар бойынша білімін тексеру және оларға сүңгуірлік медициналық комиссия рұқсат еткен бату тереңдігін белгілей отырып, сүңгуірлерді медициналық қайта куәландыру жүргізіледі.

17. Сүңгуірлік медициналық комиссия белгілегеннен астам тереңдікке сүңгуірді түсіруге рұқсат етілмейді.

18. Ішкі кеме жүзетін жолдар (өзендер, көлдер, арналар, су қоймалары) шегінде сүңгуірлік жұмыстар жүргізген кезде:

- 1) күндіз – "А" екі сигнал жалауы (қалқан);
- 2) түнде – тік орналасқан екі жасыл дөңгелек от көтеріледі.

19. Екі жағдайда жалаулар мен оттың ара қашықтығы 1-ден 2 метрге дейін.

20. Жағалауда немесе сигналдарды көтеруге арналған штаттық мачталары жоқ жүзу құралдарында уақытша, жақсы көрілетін мачта орнатылады.

21. Кемелер мен жүзу құралдарын сүңгуірлерді суға түсіруді жүргізетін кемелерге арқандап байлауға рұқсат берілмейді.

22. Кемелер ескерту сигналдарымен белгіленген жерге жақын келе жатқанда жүрісін азайтады, сақтандыру шаралары сақталады. Кемелерге сүңгуірлік түсулер жүргізіліп жатқан сүңгуірлік кемеге 50 метрден артық жақындауға рұқсат етілмейді.

2-тарау. Сүңгуірлік жұмыстарды жүргізу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету тәртібі

Ескерту. 1-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 14.08.2025 № 318 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1-параграф. Сүңгуірлік түсулерге дайындық

23. Сүңгуірлік түсуге дайындыққа сүңгуірлік түсуді және жұмыстарды қамтамасыз ететін жарақтарды және құралдарды дайындау, станцияның сүңгуірлері арасында міндеттерді бөлу, сүңгуірге нұсқаулық жүргізу, сүңгуірлік түсуді қамтамасыз ететін жарақ пен құралдардың жұмыс күйін тексеру және сүңгуірді киіндіру кіреді.

24. Сүңгуірлер түсу үшін сүңгуірлік саты орнатылады және қажетті жұмыс мақсатындағы жіптер (түсіру, қозғалғыш немесе киль асты) қойылады. Ескекаяқты пайдаланып, жеңіл сүңгуірлік жарақта түсу кезінде жұмыс мақсатындағы жіптерді түсіру қажет етілмейді.

25. Әр түсу түсу алдында сүңгуірлер арасында міндеттерді бөлу жүргізіледі:

біріншісі – түсуге тағайындалады (жұмыс істеп жатқан сүңгуір);

екінші – сигнал ұшына (қамтамасыз етуші сүңгуір);

үшінші – телефонмен байланысатын және ауа жіберетін сүңгуір, ол жұмыс істеп жатқан сүңгуірге көмек көрсетуге әзір болатын сақтандырушы сүңгуір.

26. Сүңгуірлік станцияны сүңгуірлік түсуге дайындауға сүңгуірлік түсу басшысы немесе бригадир жауапты болады, оның лауазымдық нұсқаулығына:

сүңгуірлік станцияда ақаусыз және жинақталған негізгі және сақтандырушы сүңгуірлік жарақтың болуына;

сүңгуірлік жарақты және сүңгуірлік түсуді қамтамасыз ететін құралдарды уақтылы және толық тексеру жүргізуге;

көлік баллондардындағы ауа қорын тексеру мерзімділігіне;

сүңгуірлік жарақтың және сүңгуірлік түсуді қамтамасыз ететін құралдардың сақталуына, оларды дұрыс пайдалануға, сақтауға және жөндеуге;

сүңгуірлік станция орындайтын суасты жұмыстарының сапасына;

сүңгуірлік құжаттаманы жүргізу дұрыстығына жауапкершілік кіреді.

27. Сүңгуірлік түсу басшысы (немесе бригадир):

сүңгуірлік түсуге басшылық етуді;

сүңгуірлер арасында міндеттерді бөлуді;

сүңгуірлік түсуді қамтамасыз ететін адамдар арасында нұсқаулық жүргізуді жүзеге асырады.

28. Сақтандырушы сүңгуірді түсіру мүмкіндігін қамтамасыз ету үшін сүңгуірлік станцияда сүңгуірлік жарақтың екінші жинынтығы болуы керек. Бірінші сияқты екінші жинақ су астында жұмыс істеп жатқан сүңгуір орындайтын жұмыс жағдайлары мен сипатына сәйкес келеді.

29. Сүңгуірлік түсуді қамтамасыз ететін даярланған адамдарсыз тек екі сүңгуір болғанда су астына түсуге авариялық жағдайларда адамдарды құтқару кезінде ғана рұқсат етіледі. Бұл жағдайда сүңгуірді киіндіру және оған ауа жіберу үшін сүңгуірлік мамандығы жоқ адамдар тартылады (жүргізушілер, сүңгуірлік жұмыстарды жүргізу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз етуге рұқсат бар барлық құтқарушылар).

30. Сүңгуірді суда бұдан әрі декомпрессиямен сүңгуірлік түсіру жүргізу кезінде сүңгуірлік сатының қасында түсіру жібі, одан соң декомпрессиялық күркеше түсіріледі.

31. Сақтандырушы сүңгуір сақтандырушы жаракты және декомпрессиялық камераны жұмыс бабында тексеруді уақтылы және сапалы жүргізуді, жұмыс істеп жатқан сүңгуірмен тұрақты телефон байланысын және сүңгуірді үзіліссіз ауамен қамтамасыз етуді жүзеге асырады, дайын сақтандырушы жаракты дереу киюге, су астына түсуге және жұмыс істеп жатқан сүңгуірге көмек көрсетуге әзір болады.

32. Қамтамасыз етуші сүңгуір жұмыс істеп жатқан сүңгуірге қызмет көрсетеді (сүңгуірге оны жаракқа бекіткен сәттен бастап сүңгуірдің сүңгуірлік станция алаңына шыққанға дейін сигнал жібімен бағыттап отырады), жұмыс істеп жатқан сүңгуірге сүңгуірлік түсіру басшысының қажетті нұсқауларын сигнал жіптің көмегімен шартты сигналдармен береді, сондай-ақ сүңгуірлік сатыны, түсіру және қозғалғыш жіптерді орнатуды қамтамасыз етеді.

33. Қамтамасыз етуші сүңгуір сигнал жібін басқа сүңгуірге беруді түсіру басшысының рұқсатымен жүзеге асырады.

34. Сүңгуірді түсіру алдында сүңгуірлік түсіру басшысы сүңгуірді су астында жұмыс істеу технологиясымен таныстырады, сондай-ақ жұмыс орнында сүңгуірлік жұмыстар журналына жаза отырып, түсу ерекшелігі мен жағдайларын ескере отырып, жұмыстарды орындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулық өткізеді.

35. Су астына түсу алдында сүңгуірлік жарактар мен сүңгуірлік түсуді қамтамасыз ететін құралдарға, сондай-ақ оттегі декомпрессия үшін тыныс алу аппараттарына жұмыс бабында тексеру жүргізіледі. Әр түсу алында жеке жаракты жұмыс бабында тексеруді түсіруші және сақтандырушы сүңгуірлер жүргізеді.

36. Сүңгуірлік жаракты тексеру кезінде түсіруді қамтамасыз ететін құралдар дайындалады және тексеріледі, баллондарда сығылған ауаның болуы тексеріледі.

37. Декомпрессиялық камераларды тексеру тәулігіне бір рет бірінші сүңгуірді түсіру алдында жүргізіледі. Сондай-ақ баллондарда сығылған ауа қорының болуы, магистральдардың және магистральдар мен камерадағы клапандардың герметикалығы, кіру люктері мен шлюздері қақпақтарында резеңке нығыздағыштардың жай-күйі (люктардың қақпақтарын ішінен ауамен қысу камерада қысым 0,02 МПа (0,2 кгс/кв.см) кезінде болады) тексеріледі, сонымен қатар камералар бөліктеріндегі манометрлердің ақаусыздығы тексеріледі (тілдің орналасуы, жарамдылық мерзімі, пломбаның болуы), телефон құрылғысының әрекеті, өрт қауіпсіздігі талаптарына жауап беретін жарықтандыру мен жылытудың жұмысы, камера бөлімдерінің қажетті құралдармен

жасақталуы тексеріледі. Тексеру нәтижелері сүңгуірлік жұмыстар журналына енгізіледі.

38. Кезекті куәландыру мерзімдері өтіп кеткен декомпрессиялық камераларды пайдалануға рұқсат етілмейді.

39. Сүңгуірлік жарактың кез келген түрлерімен сүңгуір түсу алдында сүңгуірлік сатылардың, күркелердің, түсу және қозғалғыш жіптердің ақаусыздығы сыртынан қарап тексеріледі.

40. Сүңгуірді сүңгуірлік жарактың кез келген түріне киіндіру сүңгуірлік жаракқа жұмыс мақсатындағы тексеру, дезинфекция жүргізгеннен кейін және ол туралы сүңгуірлік жұмыстар журналында жазғаннан кейін киеді. Сүңгуірді киіндіру тікелей осы мақсатқа арнайы дайындалған алаңдағы түсу орнында түсу басшысы сүңгуірдің түсуге даярлығын тексергеннен кейін қамтамасыз етуші сүңгуірдің басшылығымен жүргізіледі.

41. Сүңгуірдің киіну тәртібі қолданылатын жарактың түріне байланысты, мұнда сүңгуірлік жейдені немесе гидрокомбинезонды киген соң, жарактың басқа бөліктерін кигенге дейін сүңгуірдің беліне сүңгуірлік белбеу тағылады және оған карабиннің көмегімен сигнал жібі немесе кабель-сигнал бекітіледі.

42. Сүңгуірлерді сүңгуірлік жейдені немесе гидрокостюмсіз түсіргенде сигнал жібі сүңгуірге тыныс алу аппаратын кигізу алдында тағылатын сүңгуірлік белбеуге бекітіледі.

43. Огонмен бекітілген сигнал жібінің бос ұшы сүңгуірлік бекетке бекітіледі. Оны қандай да бір басқа нәрсемен байлауға рұқсат етілмейді.

44. Сүңгуір су астында түскен орнынан алыс қашықтықта жеңіл сүңгуірлік жаракта жүзген кезде сүңгуірдің орналасқан жерін көрсету үшін қалқымалығы кемінде 50 Н (5 кгс) қалтқысы бар бақылау жібін пайдалануға рұқсат етіледі. 15 метрге дейінгі тереңдікте бақылау ұшымен жүзуге рұқсат етіледі және ескекті шлюпкамен және сақтандырушы сүңгуірмен қамтамасыз етіледі.

45. Желдетілетін сүңгуірлік жарак сүңгуірге мына тәртіппен киіледі:

1) сүңгуір іш киімі немесе жұмыс костюмі, сүңгуірлік жейде, сигнал ұшы (кәбіл-сигнал) бекітіледі;

2) сүңгуірлік кебістер (қажеттілігіне қарай қолғап киіледі), манишка;

3) жүктер;

4) төменгі брас бекітіледі, сүңгуір пышағы бекітіледі және сүңгуір шлемі киіледі.

46. Түсіру үшін сүңгуірді киіндіру кезінде желдетілетін сүңгуірлік жаракта келесі талаптар сақталады:

сүңгуір іш киімін немесе жұмыс костюмін кию кезінде іш киімде қатпарлар болмау керек;

төменгі брасы тартуды киінетін сүңгуірдің нұсқауы бойынша реттейді;

сүңгуірлік шлемді киер алдында шлемді, сүңгуірлік жейденің фланецін немесе жағасын зарарсыздандырады.

47. Жеңіл сүңгуірлік жарақ сүңгуірге мына тәртіппен киіледі:

- 1) сүңгуірлік іш киім немесе жұмыс костюмі;
- 2) гидрокостюм немесе гидрокомбинезон (сигнал жіп бекітіледі);
- 3) ескекаяқтар;
- 4) тыныс алу аппараты;
- 5) жүк белдігі (жүк белбеуі);
- 6) бетперде немесе жартылай бетперде.

48. Шланг түріндегі жеңіл сүңгуірлік жаракты кию кезінде ауа шлангысы тыныс алу аппаратының конструкциясында ескерілген жерге бекітіледі.

49. Жеңіл сүңгуірлік жаракта суға түсу алдында сүңгуір суда тыныс алып, тыныс алу аппаратын қосып, 1-2 минут ішінде сүңгуірлік тыныс алу аппаратының тыныс алу автоматымен ауа жіберілуін тексереді.

50. Сүңгуірді сүңгуірлік жарактың кез келген түріне киіндіріп болған соң, қамтамасыз етуші сүңгуір түсіру басшысына сүңгуірдің әзірлігі туралы баяндайды және түсуге рұқсат алады.

2-параграф. Сүңгуірдің суға түсуі

51. Сүңгуірді шланг түріндегі желдетілетін немесе жеңіл сүңгуірлік жаракта суға түсіру жарактың герметикалығын тексергеннен кейін түсіретін немесе киль асты жіппен жүргізіледі. Түсу жылдамдығы сүңгуірдің практикалық дағдыларына, оның физикалық жай-күйіне және жүйедегі қысымды сыртқы ортаның қысымымен теңдестіретін ауаның келуіне байланысты болады.

52. Сүңгуірді сүңгуірлік жарактың кез келген түрінде судың бетіне шлангта, сигнал немесе басқа жіппен аспалы күйде түсіруге рұқсат етілмейді.

53. Сүңгуірді әуе кемелерінен жарактың жүзу жиынтығымен штормсатымен немесе арнайы кәрзенкеде түсіруге рұқсат етіледі.

54. Сүңгуірге кез келген жарак түрімен суға секіруге рұқсат етілмейді.

55. Сүңгуірге жарлы жағалаудан түсіру үшін биіктігі кемінде 1100 мм қоршаулы тұғыр дайындалады.

56. Суға түскенде сүңгуір сүңгуірлік сатыдан кетпей, ауамен қамтамасыз етілуін, жарактың қалқымалылығын және телефон байланысының дұрыстығын тексеруді жүзеге асырады.

57. Жүзу жарағымен түсіру кезінде сүңгуірдің қалқымалылығы нөлге (немесе оған жақын) жеткізіледі. Қажетті қалқымалылыққа жету сүңгуірді сынама түсірумен анықталады.

58. Сүңгуірді реттелмеген қалқымалылықпен суға түсіруге рұқсат етілмейді.

3-параграф. Сүңгуірдің су астында болуы

59. Сүңгуірлік жұмыстарын немесе тапсырманы орындау кезінде сүңгуір жұмыс жасайтын жарақтардың жай-күйін тұрақты негізде қарап отырады.

60. Тыныс алуы және жүрек соғысы жиілегенде, тер шықса немесе тыныс алуы қиындаса сүңгуір желдетілетін жарақта жұмысты тоқтатады және "Ауаны көбірек жібер!" деген сигнал береді. Жағдайы жақсармаса, осы факт түсіру басшысына хабарланады және сүңгуір судың бетіне шығады.

61. Бұл белгілер тыныс алудың ашық схемасы бар немесе шланг түріндегі жеңіл сүңгуірлік жарақпен түсу кезінде байқалса, сүңгуір дереу су бетіне шығады.

62. Тыныс алудың ашық схемасы бар жеңіл сүңгуірлік жарақпен түсу кезінде ең аз қысымды нұсқағыш немесе сүңгуірді тыныс алу аппараты баллондарындағы ауаның негізгі қорының толық жұмсалғандығы туралы ескертетін басқа құрылғы іске қосылғанға дейін сүңгуірдің су астында болуына рұқсат етіледі. Осыдан кейін сүңгуір жұмысты орындауды тоқтатады және түсіру басшысының командасымен су бетіне көтеруді бастайды.

63. Жарақта ақаулықтар пайда болғанда немесе өзін нашар сезінгенде сүңгуір жұмысты тоқтатады, бұл туралы түсіру басшысына баяндайды және бұдан әрі оның нұсқауларына сәйкес әрекет етеді.

4-параграф. Сүңгуірмен байланыс жасау

64. Жұмыс істеп жатқан сүңгуір су бетіне телефонмен немесе сигнал жіппен өзінің қозғалысы, іс-әрекеттері, істеп жатқан жұмысы, су астындағы барлық өзгерістер туралы баяндайды.

65. Сақтандырушы және қамтамасыз етуші сүңгуірлер жұмыс істеп жатқан сүңгуірдің телефонмен немесе сигнал жіппен (кәбіл-сигналмен) жіберген барлық хабарламаларын, командаларын хабарлайды.

66. Сүңгуірлер және түсіруді қамтамасыз етуге рұқсат берілген адамдар осы Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес сигнал, бақылау жіптерінің және кәбіл-сигналдың көмегімен берілетін шартты сигналдарды зерделейді.

67. Декомпрессиялық камерадағы сүңгуірмен телефон арқылы немесе шартты сигналдардың көмегімен байланыста болады.

68. Сүңгуір камераның корпусын арнайы ағаш балғамен ұрып, сигналдар береді.

5-параграф. Сүңгуірді көтеру және шешіндіру

69. Сүңгуірдің талабы бойынша көтеруден басқа көтерудің басталуы туралы сүңгуірге кемінде 2 минут бұрын ескертіледі.

70. Көтеру туралы сигналды алған кезде жұмыс істеп жатқан сүңгуір жұмысты тоқтатады, өзінің сигнал жібінің және шлангының тазалығын тексереді,

құрал-сайманды жұмыс орнына қояды (немесе су бетіне жібереді) және көтеру туралы сигнал береді.

71. Қамтамасыз етуші сүңгуір жұмыс істеп жатқан сүңгуірден көтеру туралы сигналды алғанда сигнал жіптің және шлангтың әлсіз тұсын таңдайды және көтерудің басталған уақытын белгілейді.

72. Сүңгуірді су бетіне көтеру минутына 8 метрден көп емес жылдамдықпен жүргізіледі.

73. 12 метр қоса алғандағы тереңдіктен сүңгуірдің су бетіне шығуы кідіріссіз жүргізіледі, ал 12 метр жоғары тереңдіктен кідіріспен жүргізіледі.

74. Сүңгуірлік сатыда судың беті 2 балдан аспайтын толқын болғанда желдетілетін жарақ шлемінің иллюминаторын ашуға немесе жұмыс істеп жатқан сүңгуірдің шлемін шешуге рұқсат етіледі.

75. Сүңгуірді шешіндіруді сатыда су бетінде толқын болмағанда атмосфералық ауамен еркін тыныс алуға көшкен соң жүзеге асырылады. Сүңгуірден жарақ киіндіргеннен кері тәртіппен шешіледі.

76. Сүңгуірден сигнал жіпті (кәбіл-сигналды) соңында жейдені (гидрокомбинезонды) шешер алдында босатады және тек сонда ғана қамтамасыз етуші сүңгуірге сигнал жіпті (кәбіл-сигналды) қолынан босатуға рұқсат етіледі.

77. Суық және жауын-шашынды ауа райында сүңгуірді түсіру жеріне жақын маңдағы үй-жайда шешіндіреді.

6-параграф. Авариялық-құтқару жұмыстарын жүргізу

78. Авариялық кемелерде сүңгуірлік жұмыстарды орындауға жүктің түрі мен мөлшерін, оның сүңгуірлер үшін қауіптілігі дәрежесін айқындап, қажетті қауіпсіздік шараларын қабылдағанға дейін рұқсат етілмейді.

79. Авариялық кемеңіз бортында жұмыс істеген кезде және оның суға бату немесе аударылу қаупі болғанда сүңгуірлік жұмыстар жүргізілетін кеме зәкірге қойылады, ал артқы бөлігінен авариялық кемеге өсімдіктен жасалған болат арқан байланады.

80. Сүңгуір кеме корпусының зақымдалған жерінде жұмыс істеген кезде сүңгуірлік жарақтың тұтастығын сақтау шараларын қабылдайды.

81. Қайраңдағы авариялық кемеңіз тексеру кезінде сүңгуір қауіпсіздік шараларын сақтайды, тар жерде корпусының астына кірмейді, сигнал жіпті бақылап отырады. Егер кеме толқынның әсерінен шайқалып немесе жерге соғылса, оны батыру керек.

82. Сүңгуір кемеңіз корпусының астында жұмыс істегенде толқынды ескере отырып, жер мен кемеңіз түбі арасында ең аз ара қашықтық кемеңізде 1,5 метрді құрайды.

83. Қайраңдағы кемеңіз тексеру үшін желдетілетін сүңгуір жарағымен суға түскен кезде сүңгуірге түсіру жібінен 20 метрден астам алшақтауға рұқсат етілмейді. Кемеңіз барлық корпусын тексеру үшін сүңгуірлік кемеңіз болат арқанын қайта байлайды.

84. Кеме корпусында тесік болғанда сүңгуірлік жұмыстарға рұқсат етілмейді.

85. Кеменің суға бату қаупі болмаса, бөлігі толық батырылады немесе тесікке пластырь қойылады және содан кейін сүңгуірді қарап тексеру және тесікті одан әрі бітеу үшін түсіреді.

86. Суға батқан кеменің бөліктерінде авариялық-құтқару жұмыстарын жүргізу алдында сүңгуірлер үй-жайлардың ішін және ондағы жабдықтардың орналасуын зерттейді.

87. Сүңгуірді батып кеткен бөлікке түсіру сатымен немесе түсіру жібімен, сондай-ақ онда суасты шамы болғанда жүзеге асырылады, ал бөлікке кіретін жерде батып кеткен бөліктен шығу кезінде бағдар ұстау үшін жарық көзі орнатылады.

88. Суға батып кеткен бөлікте жұмыс істеу кезінде сүңгуірлік шланганы және сигнал жіпті (кәбіл-сигнал) шатыстырмау үшін сүңгуірге әртүрлі құрылғыларды немесе нәрселерді айналып өтуге болмайды.

7-параграф. Кеме көтеру жұмыстарын жүргізу

89. Батқан кемені зерттеу алдында сүңгуірлерге жұмыстарды жүргізу тәртібі туралы нұсқама беру, схемалар немесе оның құрылыс үстінің, ішкі үй-жайларының, басты тетіктері мен кеме жүйелерінің орналасуымен, алып шығатын жүктің сипатымен және массасымен, оны ықтимал ілу тәсілдерімен және осы жұмыстарды орындау кезіндегі қауіпсіздік шараларымен таныстыру жүргізіледі.

90. Бірінші сүңгуірді суға батқан кемеге түсіру үшін түсіружібі сүңгуірлік кемеден мүмкіндігіне қарай алдағы жұмыстар орнына тікелей түсіріледі. Кейінгі түсулер үшін түсіру жібімен бірінші түскен сүңгуір оны тікелей жұмыс орнына бекітеді.

91. Сүңгуірлерді суға батқан кемеге түсіру суасты шамдарын пайдаланумен жүргізіледі.

92. Суға батқан кеменің ішкі үй-жайларын тексеру үшін бір мезгілде екі сүңгуір түсіріледі. Бір сүңгуір жұмысты орындайды, екінші сақтандырушы қажет болған жағдайда көмек көрсетеді.

93. Сүңгуірдің суға батқан кеменің ішкі үй-жайына кіруі қажет болған кезде өту орындары үйінділерден тазартылады.

94. Сүңгуірді суға батқан кеменің палубасынан борт сыртына немесе трюмге түсірер алдында ол түсіру жібін жібереді және телефон арқылы жоғары жаққа борт сыртына немесе трюмге түскені туралы хабарлайды.

95. Егер суға батқан кеменің бөліктерінде тірі адамдар табылса, онда оларды судың бетіне көтеру үшін ашық тыныс алу схемасы бар жеңіл сүңгуірлік жарақ пайдаланады.

96. Сүңгуірлердің қатысуымен ақау жүк көтергіш қондырғылармен және тетіктермен, сондай-ақ осал арқандармен, ілмектермен және ұстау құралдарымен жүкті түсіру жұмыстарын жүргізуге рұқсат етілмейді.

97. Су астында көрінбесе, жүк көтеру үшін жүк көтергіш траверстер (балансирлер) пайдаланылады.

98. Сүңгуірге жүк түсіретін арқанмен түсуге және көтерілуге, келесі ілу орнына келуге рұқсат етілмейді.

99. Конструкциясы бір адам пайдаланғанда ыңғайсыз ұстау құралдарын қолдана отырып, су астында түсіру жұмыстарын екі сүңгуір орындайды.

100. Жүктерді көтеру немесе түсіру жұлқа көтермей және аз жылдамдықпен жүзеге асырылады.

101. Түсіру жұмыстары жұмыс жүргізетін жерде су бетінің толқыны 2 балдан жоғары болғанда, ал жарылыс қауіпті жүктерді түсіру толқын 1 балдан астам болғанда тоқтатылады.

102. Жарылыс қауіпті жүктерді, сонда-ақ құндылықтарды түсіру айрықша арнайы әзірленген нұсқаулықтар бойынша және тиісті мамандардың басшылығымен жүргізіледі. Жарылыс қауіпті жүкті түсіруге тағайындалған сүңгуірлер оларды пайдалану қағидаларымен танысады.

103. Суға батқан кеменің корпусы астындағы темір арқанды кесу кезінде сүңгуір су бетіндегі құралдардың көмегімен су бетіне көтеріледі.

104. Кесілетін темір арқанның орналасуын қарау кесуді аяқтаған соң және темір арқанды тік күйге келтірген соң жүргізіледі.

105. Кеме корпусы астында шайылатын туннельдердің өлшемдері онда топырақ сорғыш, су арынды шланг және топырақты шаюға және алуға пайдаланылатын басқа құралдар болғанда туннельде сүңгуірдің еркін қозғалуын қамтамасыз етеді.

106. Кеме көтергіш ілмектерді және жүк көтергіш құралдарды жіберу кезінде сүңгуір бағыттауыш арқаннан алыс тұрады және оған стропты жіберуді тоқтатқан соң және түсіру басшысының рұқсатымен жақындайды.

107. Су астына бағыттауыш арқандармен кеме көтергіш понтондарды тиеу сүңгуірлердің қатысуынсыз жүзеге асырылады.

108. Кеме көтергіш понтондарды остропки үшін сүңгуірді түсіру понтондарды орнына түсіру аяқталған соң жүргізіледі. Понтондарды қажетті күйіне соңғы орнату жұмыс істеп жатқан сүңгуірдің командасымен жүргізіледі.

109. Кеме көтергіш понтондарды бойлық ажырату кезінде жұмыс істеп жатқан сүңгуірге ескертпей, оларды толтыруға немесе одан ауаны босатуға рұқсат етілмейді.

110. Сүңгуір басты (толық) үрлеу алдында понтондардың орналасуын қарауды жоғары бөліктерінде жүргізеді, онда шланг пен сигнал жібі (кәбіл-сигнал) көтерілетін кемеден қауіпсіз жақта орналасады.

111. Сүңгуірлерді басты үрлеу кезінде кемеге және понтондарға түсіруге рұқсат етілмейді.

112. Батып кеткен кемені судың бетіне шығарғаннан кейін кемені понтондарға берік байлағаннан кейін сүңгуірлерді оны қарап тексеру үшін түсіруге рұқсат етеді. Сонымен

қатар кеме корпусының астына және понтондардың астына сүңгуірді түсіруге тыйым салынады.

113. Арнайы химиялық қосылыстардың қалқымалығын пайдалана отырып, суға батып кеткен кемелерді көтеру бойынша сүңгуірлік жұмыстарды орындау кезінде қажетті қауіпсіздік шаралары сақталады. Мұнда суға батып кеткен кемелердің люктарын, мойындарын, трюмдарын және бөліктерін жабу бойынша сүңгуірлік жұмыстарды орындау көрсетілген материалдарды жіберуді аяқтаған соң рұқсат етіледі.

8-параграф. Су астында техникалық жұмыстар жүргізу

114. Сүңгуірлер гидротехникалық құрылыстарды салу және жөндеу жұмыстарын бастар алдында жұмыс сызбалары немесе жобасы бойынша құрылымымен, жұмыс жүргізу жағдайларымен және қауіпсіздік шараларымен танысады және наряд-тапсырма алады.

115. Шұңқырлар, орлар қазу, топырақты шаю және топырақтың жоғарғы қабатының бұзылуымен байланысты басқа жұмыстарды жұмыс орындарында электр күштік, телефон кәбілдерінің немесе құбырлардың жоқтығы туралы мәліметтер алған соң, сүңгуірлік жұмыстар басшысының нұсқауы бойынша жүргізуге рұқсат етіледі.

116. Кернеудегі электр таратқыш суасты кәбіл желілерінің күзетілетін аймағында суасты жұмыстарын жүргізуге рұқсат етілмейді.

117. Сүңгуір қарапайым қондырмасы бар гидравликалық оқпанды қолданған кезде оқпанның ұшы зәкірге немесе балластқа бекітіледі.

118. Топырақты жоғары қысымды сорғыдан (гидромонитордан) гидромонитордың қысымды шлангысына шаю жұмысын жүргізу кезінде жүк гидравликалық оқпаннан 3 метрден аспайтын арақашықтықта бекітіледі.

119. Топырақты жинау құралдары қарамағында топырақ жинау құралдары орналасқан ауданда ұйым басшысының атынан жазбаша рұқсат алғаннан кейін сүңгуірлік жұмыстарды жүзеге асыруға рұқсат етіледі.

120. Құбырды топыраққа салғаннан кейін сүңгуірді түсіруге және салынған құбырды тексеруге рұқсат етіледі.

121. Кәбілдерді салу кезінде сүңгуірге салынатын кәбілдің алдында болуға рұқсат етілмейді.

122. Сүңгуірлік жұмыстардың басшысы кез келген диаметрдегі суасты құбырларын қарау үшін немесе оларды гидравликалық немесе пневматикалық сынау кезінде сыналатын құбырдан қысымды алғаннан кейін сүңгуірлік түсулерге рұқсат береді.

123. Суасты құбырын бөлшектеу кезінде сүңгуірге құбырды кесетін арқанның жанында болуға рұқсат етілмейді.

124. Сүңгуірге қолғапсыз гидротехникалық құрылыстарды, тіреулерді немесе эстакадалы типтегі құрылыстарды қарап тексеруге рұқсат етілмейді.

125. Гидротехникалық құрылысқа темірбетон конструкцияларды орнату жұмысы су ағысының жылдамдығы секундына 1 метрден аспайтын кезде жүргізіледі.

126. Сүңгуірді гидротехникалық құрылысқа темірбетон конструкцияны орнату немесе оны қарап тексеру үшін су астына түсіруге конструкцияның төменгі бөлігін топыраққа орнатқаннан кейін рұқсат етіледі.

127. Гидротехникалық құрылысты тексеру немесе жөндеу кезінде сүңгуір түскен ауданда қада қағуға, жүктерді көтеруге немесе түсіруге, жүзу құралдарының жүруіне және сүңгуір жұмыс істеп жатқан жерден кемінде 50 метр радиуста басқа жұмыстар жүргізуге рұқсат етілмейді.

128. Су өткізетін құрылыстарда және жұмыс істеп тұрған гидротораптардың құрылғыларында сүңгуірлік жұмыстар жүргізу кезінде сүңгуірлердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін мынадай шаралар қабылданады:

1) сүңгуірдің жұмыс орнынан кемінде 50 метр радиуста агрегаттар немесе ысырмалар тоқтатылады немесе жабылады;

2) бағыттауыш аппараттар мен турбиналарды реттейтін түсіру құрылғылары жабылады;

3) агрегаттарды қосу, ысырмаларды көтеру және қақпаларды ашу тетіктері ажыратылады, ажырататын құрылғыларда "Қоспаңыз, адамдар жұмыс істеп жатыр" деген тақтайша ілінеді.

129. Құрылыс немесе гидроторап әкімшілігі беретін тиісті жазбаша рұқсат қағазын (рұқсаттама) алмай, шлюздердің, гидроэлектростанциялардың, сорғы станцияларының, бөгендердің және басқа құрылыстардың аймағында су астында сүңгуірлік жұмыстар жүргізуге рұқсат етілмейді.

9-параграф. Кемедегі сүңгуірлік жұмыстарды жүргізу

130. Кемедегі сүңгуірлік жұмыстар пайдаланылатын және жөндеудегі кемелерде экипаждың күшімен (сүңгуір біліктілігі бар экипаж мүшелері) және кеме құралдарымен, сондай-ақ басқа сүңгуірлік станциялар жүргізеді.

131. Кемедегі сүңгуірлік жұмыстарды бастар алдында қызмет көрсетілетін кемеңің капитаны немесе сүңгуірлік жұмыстардың басшысы кемеді сүңгуірлік жұмыстарды жүргізу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөнінде экипаж мүшелеріне немесе сүңгуірлерге нұсқама береді.

132. Сүңгуір су астында болған кезде сүңгуір жұмыс істеп жатқан борттан жүк операцияларын жүргізуге, кеме кренін немесе дифферентін өзгертуге, гидроакустикалық аспаптарды, кеме корпусының протекторлық немесе катодтық қорғанысын қосуға рұқсат етілмейді.

133. Ашық теңізде жүзіп келе жатқан кемеден сүңгуірдің түсуі кеме толық тоқтаған кезде жүзеге асырылады.

134. Кеме корпусының астында жұмыс істеу немесе қарап тексеру кезінде сүңгуірге кеме килінің астымен бір борттан екіншісіне өтуге рұқсат етілмейді.

135. Қолмен механикаландырылған құрал-сайманмен және арнайы механикаландырылған құрылғылармен кемелер корпустарын су астында тазалау жұмыстары тиісті арнайы даярлықтан өткен және кемедегі жұмыстардың осы түрлеріне басшылық етуге рұқсат берілген сүңгуірлік жұмыстар басшысының басшылығымен жүзеге асырылады.

136. Кеме корпусын су астында тазалау жұмыстары толқынның толқуы 2 балдан аспағанда, су ағысы секундына 0,5 метрден аспағанда, су астында көру 1,0 метрден кем болмағанда, сүңгуірлердің кеме корпусының астында жұмыс істеуіне бөгет жасайтын заттар болмағанда жүргізіледі.

137. Кеме корпустарын су астында тазалау жұмыстарының қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін сүңгуірлік жұмыстар жүргізілетін жерде жұмыс шлюпкасы болады.

10-параграф. Құтқару жұмыстарын жүргізу

138. Адамдарды құтқару бойынша сүңгуірлік жұмыстарға зардап шеккен адамның қармауынан босану тәсілдеріне, зардап шеккендерді сүйреу әдістеріне және оларға дәрігерге дейінгі көмек көрсетуге үйретілген, сүңгуірлік жұмыстардың барлық мамандандыру топтарының сүңгуірлеріне рұқсат беріледі.

139. Суда зардап шеккен адамдарға көмек көрсету, іздестіру жұмыстарын жүргізу және сүңгуірлік жұмыстар мамандандыруының III топтағы сүңгуірлерінің зардап шеккендерді көтеру жұмыстарын орындауға ішкі су айдындарында және теңіздердің жағалау маңындағы учаскелерінде рұқсат етіледі.

140. Зерттелмеген су айдындарындағы құтқару жұмыстары мен зардап шеккен адамдарды іздеу сақтық шараларын сақтай отырып және суда құтқару қызметі басшылығының рұқсатымен жүргізіледі.

141. Сүңгуірлік құтқару жұмыстары құтқару жұмысының сипаты мен гидрометеорологиялық жағдайларды ескере отырып, сүңгуірлік жұмыстарды жүргізу жағдайларына сәйкес сүңгуір жарағында орындалады.

142. Сүңгуірлік құтқару жұмыстарын орындау кезінде құтқарушы сүңгуірді суға түсіру орнында жүзу құралы болады.

143. Соқпа толқын болған кезде құтқарушы сүңгуірдің зардап шеккен адамды жағаға сүйреуіне рұқсат етілмейді. Зардап шеккен адамды көтеру жүзу құралдарымен жүзеге асырылады.

144. Авариялар, дүлей зілзалалар кезеңінде, мұз жылжығанда, жылдам ағын болған немесе судың беті қалқыған заттармен ластанған кезде құтқару жұмыстарын ең тәжірибелі құтқарушы сүңгуірлер сақтық шараларын сақтай отырып орындайды.

11-параграф. Сүңгуірлік іздестіру жұмыстарын жүргізу

145. Суға батып кеткен нәрселерді іздестіру немесе акваторияларды сүңгуірлік тәсілмен тексеру мұны нәрселерді табудың басқа құралдарымен орындау мүмкін болмағанда жүзеге асырылады (траление, суасты телевидение, акустикалық құралдар, металды анықтауға арналған құрылғылар, гидролокаторлар, буксирге алу кинокамералар).

146. Сүңгуірлік іздестіру жұмыстары үш тәсілмен галсты, дөңгелек және жол тросымен жүзеге асырылады.

147. Үлкен акваторияларда сүңгуірлік іздестіру галсты тәсілмен жүзеге асырылады. Галсты тәсілдің мәні су бетіндегі немесе суастындағы бағытпен галстармен іздестіру квадратында буксирге алынатын құралдарда сүңгуірді буксировка, сондай-ақ сүңгуірдің өзі жүретін суастында қозғалу құралдарында жүзуі болып табылады. Бір галстың тексерілетін жолағының ені судың мөлдірлік дәрежесіне байланысты және 15 метрден аспайды.

148. Буксирге алынатын сүңгуірдің жерден ара қашықтығы судың мөлдірлігіне және жердің бедеріне байланысты 3-тен 5 метрге дейінгі шекте болады. Буксирге алу жылдамдығы 3 тораптан аспайды. Буксируемого тасымалдағыштан немесе өзі жүретін қозғалғыш құрылғылардан іздестіру кезінде ашық тыныс алу схемасы бар автономды жеңіл сүңгуірлік жарақ пайдаланылады.

149. Сүңгуірлік іздестірудің дөңгелек тәсілі қозғалғыш жіптің ұзындығымен айқындалатын балластан ара қашықтықта түсіру жібінің балласты айнала жүріп жүзеге асырылады. Қозғалғыш ретінде 2-3 метр арқылы ұзындығы бойынша тораптары бар 15-20 метр ұзындықтағы жіп пайдаланылады. Іздестіру радиусы балластан бірінші торапқа дейінгі сымның ұзындығына тең шеңбермен қозғалудан басталады.

150. Жол арқанмен іздестіру нашар көрінгенде, сондай-ақ ағыста жерді мұқият тексеру қажет болғанда қолданылады. Сүңгуір іздестірудің осы түрінде алдын ала салынған арқанмен қозғалады және көрінген шекте іздестіру жүргізеді.

151. Жарылыс қауіпті белгісіз нәрселерді тапқанда түсіру басшысы сүңгуірді көтеру туралы шешім қабылдайды және Қорғаныс министрлігінің мамандарын шақырады. Нәрсенің табылған орны қалтқы белгілермен қоршалады.

12-параграф. Ағыста сүңгуірлік жұмыстарды жүргізу

152. Секундына 1 метрден астам ағыста суасты техникалық жұмыстарды жүргізуге тәжірибелі және арнайы даярланған сүңгуірлерге рұқсат етіледі.

153. Ағыстың жылдамдығы секундына 1 метрден астам болғанда сүңгуірді түсіру және оның жұмысы жұмыс жағдайын жеңілдететін оның қауіпсіздігін қамтамасыз ететін (қалқандар, сүңгуірлік күркелер, суға бататын сыйымдылық) арнайы құралдар мен құрылғыларды қолдана отырып жүргізіледі.

154. Құрылғылар мен құралдар жұмыстар жүргізу жобасымен көзделген.

155. Сұңгуірлік жұмыстарды бастар алдында ағыста сұңгуірлер жұмыстар жүргізетін орында гидрологиялық режиммен танысады, ағыс жыламдығы мен бағытын анықтайды, алдағы түсу тереңдігін өлшейді.

156. 20 метрге дейінгі тереңдікте ағыста жұмыс істегенде сұңгуірлік кеме ағыспен түсіру орнынан жоғары қойылады.

157. Сұңгуірлерді түсіру сұңгуірлік кеменің дрейфі болмағанда жүзегем асырылады.

158. Қатты желде немесе ағыста сұңгуірлік түсіру жүргізілетін кеме желге немесе ағысқа қарсы тұмсығымен қойылады.

159. Жұмыстар жүргізетін ауданда ағыстың көтерілуі-қайтуы болғанда кеменің орнын ауыстыру көтерілу немесе қайту басталғанға дейін жүргізіледі. Барлық қалған жағдайларда кеменің орнын ауыстыру желдің бағытын немесе одан туындаған желдік ағын өзгергенде жүргізіледі.

160. Кеменің орнын ауыстыру алдында судың астына түскен сұңгуір кеменің бортына көтеріледі.

161. Секундына 1 метрден астам ағыста түсу кезінде желдетілетін сұңгуірлік жарақта ұзын өлшемді немесе спиральды шлангалар, ауыр кебістер мен жүктер қолданылады.

162. Жеңіл сұңгуірлік жарақта ағыспен түсу кезінде ауыр жүктер қолданылады.

13-параграф. Сыртқы ауаның теріс температурасында, сондай-ақ мұзда және мұз астында сұңгуірлік жұмыстар жүргізу

163. Мұз жамылғысын алдын ала тексермей және оның көтергіш қабілетін анықтамай, мұздың үстімен жүруге және онда жұмыс істеуге рұқсат етілмейді.

164. Мұздың қалыңдығын өлшеу қыста 10 күнде бір рет, сондай-ақ ауа температурасы 0^0C және одан жоғары болғанда қыста қалыптасқан теріс температураларда күнде жүргізіледі.

165. Мұз қалыңдығын өлшеу нәтижелері актімен немесе сұңгуірлік жұмыстар журналына жазылып ресімделеді.

166. Мұздың үстінде жарықшақтар мен су пайда болғанда осы жерде сұңгуірлік жұмыстар тоқтатылады.

167. Мұздың үстінен сұңгуірлік түсулерді қауіпсіз орындау үшін сұңгуірлік станция жұмысына жауапкершілік жүктелген адам мұзда сұңгуірлік техника мен басқа техникалық құралдардың қауіпсіз орналасуын олардың бір жерде болу уақытын мына формуламен есептей отырып, қамтамасыз етеді:

$$t=200(\underline{P_{\max}}-P^2)^3$$

$P_{\max}$

мұнда:

t – тұру уақыты, сағат;

P – осы қалыңдықтағы Мах мұзбен тасымалдау кезінде жүктің барынша рұқсат етілген массасы;

P – рұқсат етілген тұру уақыты есептелетін жүк массасы.

Сүңгуірлік жұмыстар кезінде мұздың үстімен жүрген кезде осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес мұздың қалыңдығын анықтауға және қозғалу үшін қандай көлік құралы қолданылатындығын анықтауға мүмкіндік беретін деректер пайдаланылады.

168. Сүңгуірлерді мұз астына түсіру үшін өлшемі кемінде 2 x 2 метрлік мұз ойықтар жасалады. Мұз ойықтардың шеттеріне қалың тақтайлардан төсем орнатылады.

169. Мұз ойықтарды қорғайтын қоршаулар ретінде биіктігі кемінде 1100 мм, кемінде үш көлденең шыбықтан немесе ағаш элементтен (тұтқы, аралық және төменгі) құралатын арқанды қоршаулар немесе ағаш шарбақтар пайдаланылады.

170. Сүңгуірлердің түсулеріне:

ауа температурасы -10°C төмен және 7 балдан астам жел (14 м/с) болған кезде;

ауа температурасы -15°C төмен және 5 балдан астам жел (8,5 м/с) болған кезде;

тікелей түсу орынында ауа температурасы -20°C төмен болған кезде жол берілмейді

Ескертпе:

1) Ауа температурасын -20°C төмен болмауын және сүңгуірлердің түсуін тікелей түсу орнынан жүргізілуі мүмкіндігін қамтамасыз ету үшін жылытылатын үй-жай жасалады.

2) Адамдарды құтқару кезінде судың астына түсу өте төмен ауа температурасы кезінде және аса қатты жел болған кезде міндетті түрде әрбір нақты жағдайда қауіпсіздік шараларын қолдану арқылы рұқсат етіледі.

171. Ауа температурасы 0°C төмен кезде сүңгуірлерді түсіру кезінде сүңгуірлік жарақтардың шлангтерінің, шлангілік біріктірулерінің, босату-сақтандыру және тыныс алу клапандарының қатып қалуы үшін шаралар қолданылады.

172. Бір реттік түсулер және ұзақтығы 3 сағаттан аспайтын қысқа мерзімді сүңгуірлік жұмыстар кезінде мұзойықтың жанына шатыр немесе жылытылатын будка орнатылады.

173. Ұзақ мерзімді сүңгуірлік жұмыстар кезінде будканы тікелей мұзойықтың үстіне орнатылады және сүңгуірлік түсулерді будкадан жүргізеді. Жылытылатын будканың қасында қызмет көрсететін персоналды желден қорғау үшін жел соғатын жағынан тасымалданатын қалқан немесе басқа жылытылмайтын будка орнатылады.

174. Сүңгуірді киіндірер алдында желдетілетін жарақтардағы сүңгуірлік жарақтардың барлық резеңке бөліктері және сүңгуірлік шлем жылытылады.

14-параграф. Ерекше жағдайларда сүңгуірлік жұмыстар жүргізу

175. Сүңгуірлік түсулердің ерекше жағдайы жемірлі сұйықтықтарды (мұнай және мұнай өнімдері), жоғары тығыздықтағы ерітінділерді, әртүрлі температурадағы сұйықтықтарды, тар немесе қысылып өтетін жерлерді, тәуліктің қараңғы уақытын және дауылды жағдайларды болжайды.

176. Ерекше жағдайларда сүңгуірлік түсулерді және жұмыстарды жүргізуге мейлінше тәжірибелі және денесі шыныққан сүңгуірлер жіберіледі.

177. Ерекше жағдайлардағы сүңгуірлік түсулер және жұмыстар сүңгуір маманының және сүңгуір дәрігерінің (фельдшердің) қатысуымен орындалады.

178. Ерекше жағдайлардағы сүңгуірлік жұмыстарды орындау кезінде:

скафандр материалына зақым келтірмейтін және улы немесе радиоактивті емес ортаға;

батыру орны мұнай немесе мұнай өнімдерімен ластанған кезде судың бетін тазаланған кезде;

су шаруашылық-тұрмыстық ағынды сулармен ластанған кезде сыртқы ортаның әсерінен сүңгуірді толық оқшаулайтын жарақтануда сүңгуірді батыруға рұқсат етіледі.

179. Батырғаннан кейін скафандрды тазалау үшін сүңгуірлік станцияда су және 0,5 пайыздық хлор әктас болуы қажет. Жұмыстан кейін осы жағдайларда сүңгуір толық санитариялық тазалаудан өтеді.

180. Жемірлі сұйықтықтарға (мұнай және мұнай өнімдеріне) түсіру тек қажет болған жағдайда ғана (аварияларды жою) рұқсат етіледі. Түсірулер үшін скафандрдың газ көлемін үздіксіз желдетуді және сүңгуірдің таза ауамен демалуын қамтамсыз ететін желдеткіш жарақтарды қолдану керек.

181. Жемірлі сұйықтықтарға түсіру кезінде әрбір түсіру алдында сүңгуір жейдесі молынан тұщы суға салынып, оның үстіне сұйық сабын құйылады. Жейденің босату-сақтандыру клапандары және шлемнің бас клапаны әрбір түсуден кейін мұнай өнімдерінен тазартылады, шүберекпен сүртіліп, вазелин жағылады.

182. Жемірлі сұйықтықтарда сүңгуірлік түсу ұзақтығы 1 сағаттан аспайды. Бір сүңгуірлік жейде жұмыс ұзақтығы 2,5 сағаттан аспайды.

183. Бензинге және улы сұйықтыққа сүңгуірлік түсулер жол берілмейді.

184. Жемірлі сұйықтықтардың зиян бумен улануды болдырмау үшін скафандрды желдету екі-үш рет ұлғайтылады.

185. Әртүрлі температурадағы суға сүңгуірлерді түсіру кезінде мына қауіпсіздік шаралары сақталады:

гидрокостюмдерсіз жылы немесе ыстық суға батыру 37°C аспайтын су температурасы кезінде жол беріледі;

су астында болу уақыты 25 минуттан аспайды;

гидрокостюмдарда бастыру 38°C аспайтын су температурасы кезінде жол беріледі;

су астында болу уақыты 30 минуттан аспайды. Желдетілетін сүңгуірлік жарақтарда батыру 40^0 C аспайтын су температурасы кезінде рұқсат етіледі, су астында болу уақыты 20 минуттан аспайды;

5^0 C төмен су температурасымен желдетілетін сүңгуірлік жарақтарда батыру қос жиынтықтағы сүңгуірлік жүн ішкіім кигізілген кезде жол беріледі;

5-тен 15^0 C дейінгі су температурасы кезінде желдетілетін жарақтарда түсіру кезінде сүңгуірлік жүн ішкіім жиынтығы кигізіледі;

судың температурасы 15^0 C астам кезде скафандрдың астына бір жұмыс костюмін киюге болады;

"кұрғақ түрдегі" гидрокомбинезонда суға түсу кезінде судың температурасы 20^0 C аз болғанда гидрокостюмнің астына жүннен тігілген сүңгуірлік іш киім жинағы киеді, ал 20^0 C жоғары температурада тек жұмыс костюмін киеді;

сүңгуірлерді "дымқыл түрдегі" гидрокостюмде түсіргенде гидрокостюмді пайдалану құжаттамасында көрсетілген судың температурасы мен болу уақытына рұқсат етіледі.

186. Тар жерлерде (люктар, мойны, құдықтар арасындағы қосылғыш құбырлар және т.б.) сүңгуірлік жұмыстар жүргізгенде сүңгуір аяғымен қозғалады.

187. Сүңгуірге диаметрі 700 мм кем саңылауға кіруге рұқсат етілмейді.

188. Тәуліктің қараңғы уақытында, су астында нашар көру жағдайында, сондай-ақ үлкен тереңдікке түсу кезінде суасты және су бетінде жарықтандыру пайдаланылады.

189. Тәуліктің қараңғы уақытында жұмыс істегенде су бетінде сүңгуірлік жұмыстарға дайындалу және сүңгуірлерді түсіру орындары, түсуді және жұмыстарды орындауды қамтамасыз ететін құрылғыларды басқару аспаптары, түсу орындары үстінде судың бетін жарықтандырады.

190. Аса терең емес жерлерде түнгі уақыттағы жұмыс кезінде мөлдір суда жарықтандыру үшін су үсті прожекторлары мен люстралар пайдаланылады.

191. Жарықтандыру құрылғыларының электр кабельдерінен ұстауға рұқсат етілмейді.

192. Су бетінде 3 балдан жоғары толқын кезінде ерекше жағдайларда сүңгуірлердің кеменің сатысына, корпусына немесе жерге соғылуын болдырмау шараларын қолдану және толқынның әсерінен түсу орнын қорғау бойынша іс-шаралар жүзеге асыру кезінде рұқсат етіледі.

193. Су бетінде 3 балдан жоғары толқын кезінде сүңгуірлерді мәжбүрлі түсіру кезінде сүңгуірді түсіретін бір жіп сүңгуірлік кемеге, екіншісі жүзу құралына жалғанатын екі сигналдық жіпті қолданады.

15-параграф. Оқу-жаттығу түсірулерді өткізу

194. Оқу-жаттығулар сүңгуір-нұсқаушылардың және 1-сыныпты сүңгуірлердің басшылығымен жүргізіледі. Оқу-жаттығуларды орындауға алдын ала теориялық дайындықтан өткен және сүңгуірлік түсулерге рұқсат алуға сынақ тапсырған оқытылғандарға рұқсат етіледі.

195. Оқу-жаттығу түсулерді өткізуге арналған акватория учаскесі қалтқы белгілермен қоршалады. Акватория бөтен жүзгіш құралдардан және жүзгіш заттардан бос болады. Түсу жеріндегі түбін сүңгуірлер зерттейді және қауіп төндіретін заттардан тазартады.

196. Оқу-жаттығу сүңгуір түсулер арнайы жабдықталған машықтану бассейндерінде, жағалаудан, пирстен немесе осы мақсатқа арнайы жабдықталған кеме бөлігінде немесе арнайы жабдықталған оқу-жаттығу полигондарында өткізіледі.

197. Оқу-жаттығу түсулерді өткізу орындарында барынша тәжірибелі сүңгуірлер (сүңгуір-нұсқаушылар, 1, 2-сыныпты сүңгуірлер) арасынан тағайындалатын, түсуге дайындалған сақтандырушы сүңгуір болады. Оқу-жаттығу түсулерді өткізу кезінде сүңгуір дәрігерінің қатысуы міндетті.

198. Кеме корпусының астында жылжуға байланысты оқу-жаттығу міндеттерді пысықтау кезінде бір сүңгуір-нұсқаушыға екіден артық емес оқушыны бірдей түсіруді қамтамасыз етуге рұқсат беріледі.

199. Түсу алдында оқушы сүңгуір-нұсқаушы бақылауында жаракты дайындауды және оның жұмыс бабында тексеруді жүзеге асырады.

200. Қалтқы белгімен бақылау шетін пайдалана отырып, жарактың жүзгіш жинақтарында топырақ бойынша қозғалысты пысықтау мақсатында түсі кезінде сүңгуірге сигналдарды беру сүңгуірді сүйемелдеуші шлюпкадан бақылау шеті немесе дыбыстық сигнализация арқылы жасалады. Сүңгуірден сигналдар бақылау шеті бойынша беріледі және оны су бетіндегі қалтқы белгілер бойынша шлюпка экипажы бақылайды.

16-параграф. Эксперименталды түсулерді өткізу

201. Эксперименталды түсулерді орындауға өз дене-бітімдері және техникалық даярлығы деңгейі бойынша жұмыстың осы түрін орындауға жарамды, сүңгуір жұмыстарды мамандырудың I-II топ біліктілігінің 2-сыныбынан төмен емес тәжірибелі, білікті сүңгуірлер қатыстырылады.

202. Эксперименталды сүңгуір түсулерді өткізуге тағайындалған сүңгуірлерде осы жұмыстарды өткізуге сүңгуір білікті комиссиясының рұқсаты болады.

203. Эксперименталды сүңгуір түсулерді медициналық қамтамасыз етуді сүңгуір дәрігер жүзеге асырады.

204. Эксперименталды түсулерді өткізу кезеңінде оларды өткізу орындарында дереу түсуге дайындалған сақтандырушы сүңгуір болады.

3-тарау. Сүңгуірлік жабдық пен жараққа қойылатын қауіпсіздік талаптары

Ескерту. 3-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 14.08.2025 № 318 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

205. Құрамында денсаулыққа қауіпті заттар мен қауіпті факторлар бар сүңгуірлік жарақтың конструкциясында қолданылатын материалдар мен жабындарды қолдануға рұқсат етілмейді. Сүңгуірлік жарақтың барлық металл бөлшектерінде қорғайтын жабынды бар немесе тотықпайтын материалдардан жасалады.

206. Сүңгуірлік жарақтың конструкциясы:

1) сүңгуірдің жүру, отыру, қолын алға созып, денесін төмен еңкейткенде, бүгілген немесе созылған күйде қолын иығының деңгейіне дейін көтеру, басын бұрғанда қозғалыс ыңғайлылығын;

2) сүңгуірлер үшін қауіпті салдары бар механикалық зақымдалулар кезінде сақтауды;

3) киіну, су астында жұмыс істеу және жарақты шешу кезінде қолдану ыңғайлылығын;

4) қызмет мерзімінде сапа көрсеткіштерін сақтауды қамтамасыз етеді.

207. Сүңгуірлік тыныс алу аппараттарына қойылатын талаптар:

1) сүңгуірлік тыныс алу аппараттарының конструкциясы сүңгуірге тыныс алу үшін газдалған ортаны қолдану ерекшеліктерімен байланысты қауіпті және зиянды факторлардың әсер ету мүмкіндігін болдырмайды, әрі:

аппараттың тыныс алу жүйесінің төмен және жоғары қысымды барлық магистральдарының герметикалығын;

жұмыс сипаттамаларын және берілген жұмыс режимдерін рұқсат етілген шектерде тұрақты ұстауды;

аппараттың тыныс алу жүйесіне су тимеуін;

зарядталмаған аппараттың массасы 33 кг аспауын;

аппараттың жұмыс режимдерін өздігінен өзгертпеу мүмкіндігін;

қолмен жасалатын тәсілдердің ең аз мөлшерін қолдана отырып, сүңгуірдің кез келген жағдайында аппаратты тез шешу мүмкіндігін қамтамасыз етеді;

2) ашық тыныс алу схемасы бар сүңгуірлік тыныс алу аппараттарының конструкциясы:

қысымы бар ауаның авариялық қорын;

баллондарда берілген шамаға дейін ауаның негізгі қорын жұмсағанда сигнализацияны;

нашар көрінушілік пен қараңғыда сүңгуір денесінің қалпына қарамай манометр шкаласынан көрсетімдер алуды қамтамасыз етеді.

3) сүңгуірлік шлангты тыныс алу аппаратының конструкциясы:

газдалған ортаның авариялық қорын;

үстіңгі жақтан газдалған ортаны жіберетін жеңдерді аппараттан тез ажыратуды және өзінің баллондарымен автономды тыныс алуға көшуді;

газдалған ортаны жіберетін құбыржеңдерді ажыратқанда автономды тыныс алу жүйесіне су өткізбеуді қамтамасыз етеді;

208. Құрғақ және дымқыл түріндегі гидрокомбинезондар мен гидрокостюмдерге қойылатын талаптар:

1) гидрокомбинезондар мен гидрокостюмдер кемінде төрт бойға арналған болады.

2) жеңіл сүңгуірлік жарақ жиынтығына кіретін "құрғақ" түріндегі гидрокомбинезондардың конструкциясы:

сүңгуір киетін жылу сақтағыш құралдарды қолдануды;

сүңгуірдің денесінде үйкеліс тудыратын қалың тігістің болмауын;

катпарлардың болмауын;

сүңгуірдің еркін жүруін;

сүңгуірдің қолы жететін жерге су астында жедел басқаруға қажетті вентильдерді, клапандарды және басқа құрастыру бірліктерін орналастыру;

байланыс құралдарын қолдануды қамтамасыз етеді;

3) гидрокомбинезон және гидрокостюм:

ауа өткізбейтін;

ауаның температурасы минус 30 градус С кезінде аязға төзімді;

сүңгуірдің ағзасына зиянды әсері болмайтын иілгіш материалдардан жасалады;

4) жеңіл сүңгуірлік жарактың жиынтығына кіретін "дымқыл" түріндегі гидрокомбинезон мен гидрокостюмнің конструкциясы:

катпарланбай сүңгуір денесіне тығыз жабысып тұруын;

сүңгуірдің су бетінде және астында еркін қозғалуын;

жұмыс істеуші сүңгуірдің дұрыс қалқымауын болдырмауды қамтамасыз етеді;

5) "дымқыл" түріндегі гидрокомбинезондар мен гидрокостюмдер астарлы және сүңгуір ағзасына зиянды әсер етпейтін кеуекті жылу сақтайтын қабаттың екі жақты гидрооқшаулауы бар иілгіш кеуекті материалдардан жасалады.

209. Сүңгуірлік бетпердеге және жартылай бетпердеге қойылатын талаптар:

1) сүңгуірдің бетін оқшаулау және қорғауға арналған сүңгуірлік бетперденің конструкциясы:

бетпердені бетіне кигенде герметикалықты;

шлемсы бар бетпердені қолдану кезінде тыныс алу жолдарын шлем астындағы көлемнен оқшаулауды;

тыныс алу өнімдерін жоюды;

байланыс құралдарын орналастыруды;

су астында жұмыс жасау кезінде ығыспайтындай бетпердені сүңгуір басының алдыңғы жағында ұстап тұруды;

байқау шынысын конденсацияланған ылғалдан тазартуды немесе оның булануын болдырмауды;

құлағының ортаңғы қуыстарын "үрлеу" мүмкіндігін;

сүңгуірдің басын қыспауын;

иллюминатордың өздігінен ашылмауын қамтамасыз етеді;

2) сүңгуірлік бетперде минус 30^0 C температурада аязға төзімділікті қамтамасыз ететін материалдардан жасалады;

3) сүңгуірдің көзі мен мұрнын судан оқшаулауға және қорғауға арналған сүңгуірлік жартылай бетперденің конструкциясы:

оны бетіне кигенде герметикалықты;

су астында жұмыс жасау кезінде ығыспайтындай бетпердені сүңгуір басының алдыңғы жағында ұстап тұруды;

құлағының ортаңғы қуыстарын "үрлеу" мүмкіндігін;

сүңгуірдің басын қыспауын қамтамасыз етеді;

4) сүңгуірлік жартылай бетперде минус 30^0 C температурада аязға төзімділікті қамтамасыз ететін материалдардан жасалады.

210. Сүңгуірлік етіктерге (сүңгуірдің аяқ киімі) қойылатын талаптар:

1) жеңіл сүңгуірлік жарақ жиынтығына кіретін сүңгуірлік етіктердің конструкциясы :

гидрокомбинезонның немесе гидрокостюмнің шұлығын мерзімінен бұрын тозудан қорғауды;

сүңгуірдің аяғына жақсы киілуін;

табанды және аяқтың басқа бөліктерін қыспауын қамтамасыз етеді;

2) желдетілетін жарақ жиынтығына кіретін сүңгуірлік кебістердің конструкциясы:

сүңгуірдің аяғына жақсы киілуін;

гидрокостюм шұлықтарын қажалу мен мерзімінен бұрын тозудан қорғауды;

табанды және аяқтың басқа бөліктерін қыспауын қамтамасыз етеді.

Сүңгуірлік кебістердің қонышына және бекіткіш белдіктерге қолданылатын материалдар су болмайды, созылмайды және -2 бастап $+40^0$ C дейінгі температура диапазонында суда беріктігін жоғалтпайды.

211. Ескекаяққа қойылатын талаптар:

1) ескекаяқтың конструкциясы:

жүзгенде және жұмыс жасағанда аяғынан өздігінен түсіп қалмауын;

аяқтың табанын қыспауын;

міндетіне қарай жалаң аяққа немесе гидрокомбинезон (гидрокостюмнің) шұлығының үстінен кию мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

212. Жылу сақтағыш киімге қойылатын талаптар:

1) жылу сақтағыш киім қатпарсыз және сүңгуірдің еркін қозғалуын шектемейтіндей сүңгуірдің денесіне тығыз жабысып тұруын және су астында кемінде -2°C температурада жұмыс істегенде ағзаны тоңудан қорғауды қамтамасыз етеді;

2) сүңгуірлік жылу сақтағыш киімнің матасы жұмсақ және жеңіл, теріні тітіркендірмейді;

3) сүңгуірлік киімнің ішкіім матасы сүңгуірдің денесіне (терісіне) жабыспайды және денедегі ылғалдың булануын қамтамасыз етеді (үстіңгі беті түкті).

213. Сүңгуірлік биялай мен қолғаптарға қойылатын талаптар:

1) герметикалық сүңгуірлік биялай мен қолғаптар сүңгуір қолының буынын тоңудан, механикалық зақымдалудан және электр тоғымен зақымданудан қорғайды;

2) герметикалық сүңгуірлік биялай мен қолғаптардың конструкциясы қолдың буыны мен саусақтарының ең жоғары жылдамдығын қамтамасыз етеді;

3) герметикалық сүңгуірлік биялай мен қолғаптар пішіні жағынан жартылай бүгілген саусақты және алақаннан 40° алшақтау бас бармақты қолдың көлемді моделіне сәйкес келеді;

4) сүңгуірлік қолғаптар бес саусақты немесе үш саусақты болады.

214. Сүңгуірлік жүктерге қойылатын талаптар:

1) желдетілетін жарақ жиынтығына кіретін сүңгуірлік жүктердің конструкциясы су астында жұмыс істегенде жүктердің өздігінен жылжуын немесе түсіріп алуын болдырмайтындай бекітуді қамтамасыз етеді;

2) жеңіл сүңгуірлік жарақ жиынтығына кіретін белбеу және қалталық сүңгуірлік жүктердің конструкциясы:

су астында орындалатын жұмыс сипатына байланысты сүңгуірдің қалқымалылығын реттеуді;

су астында жұмыс істегенде жүктердің өздігінен жылжуын немесе түсіріп алуын болдырмайтындай жүк белбеулеріне немесе жүк қалталарына бекітуді қамтамасыз етеді;

сүңгуірлік жүктерде үйкеліс нәтижесінде жүк белбеуінің және жарағының тозуына әкеп соғатын үшкір шеттері және қылауы болмайды.

215. Сүңгуірлік белбеуге қойылатын талаптар:

1) желдетілетін жарақ жиынтығына кіретін сүңгуірлік белбеудің конструкциясы: сүңгуірге кигізгенде ұзындығын реттеуді;

қиын операциялар жасамай, оның ұштарын тез біріктіруді және ажыратуды; ұштарын сенімді біріктіруді қамтамасыз етеді;

2) сүңгуірлік белбеуді жасауға арналған материал суланғанда берік иілімді және кептірген соң бүрісіп қалмайды.

Жұмыс жүктемесінің әсерімен ұзарту бастапқы ұзындығынан 3 %-дан аспайды;

216. Жүк белбеуіне қойылатын талаптар:

- 1) белбеу жүктерді бекітуге арналған жүк белбеуінің конструкциясы: сүңгуірге кигізгенде ұзындығын реттеуді; оның ұштарын сенімді біріктіруді; авариялық жағдайларда ұштарын тез ажыратуды қамтамасыз етеді;
- 2) жүк белбеуінің ені 40-50 мм;
- 3) жүк белбеуін жасауға арналған материал суланғанда берік иілгіш.

217. Сигнал жіпке қойылатын талаптар:

- 1) сигнал жіп үшін кемінде шеңбер ұзындығы кемінде 10 және 30 мм аспайтындай өсімдіктен жасалған немесе синтетикалық арқан қолданылады;
- 2) арқан суланғанда беріктігін сақтайды, тарқалып кетпейді және ұсақ сақиналар мен бұралулар болмайды;
- 3) жұмыс жүктемесінің әсерімен арқанды ұзарту бастапқы ұзындығынан 6 %-дан аспайды;

218. Сүңгуірлік пышаққа қойылатын талаптар:

- 1) сүңгуірлік пышақтың конструкциясы: өсімдік және синтетикалық арқандарды, жеңдерді кесіп тастауды және кесетін құрал-сайман қолдануды талап ететін жұмыстарды орындауды; қаптан өздігінен түсіп қалмауды; қаптан бір қолымен тез алып шығуды қамтамасыз етеді;
- 2) сүңгуірлік пышақтың сүңгуірлік жараққа немесе сүңгуірдің аяғына бекіту үшін құрылғысы бар.

4-тарау. Сүңгуірлік жұмыстарды және түсулерді жүргізу кезінде сүңгуірлерді медициналық қамтамасыз ету талаптары

Ескерту. 4-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 14.08.2025 № 318 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

219. Тыныс алу үшін ауаны пайдалана отырып, сүңгуірлік жұмысқа түсулер 60 метр тереңдікке дейін, барокамерада -1МПа аспайтын артық қысымда жүргізіледі.

220. Сүңгуірлік түсулер басшысы түсулерді медициналық қамтамасыз ету жөніндегі ұсыныстарды орындамаған барлық жағдайда медициналық қамтамасыз етуді жүзеге асырушы адам өзінің ұсыныстарын сүңгуірлік жұмыстар журналына жазуға және сүңгуірлік жұмыстар басшысына осы туралы баяндайды.

221. Сүңгуірлік түсулерді жүргізу (сүңгуірлік түсуді медициналық қамтамасыз ету) кезінде сүңгуірлерді медициналық қамтамасыз ету іс-шараларының мазмұны мен көлемі сүңгуірлік түсу мерзіміне байланысты болады.

222. Сүңгуірлік түсу мына кезеңдерге бөлінеді:

- 1) түсу алдындағы кезең, сүңгуірді батыру және топырақта болу кезеңі;
- 2) декомпрессия кезеңі;

3) декомпрессиядан кейінгі кезең.

223. Түсу алдындағы кезеңде сүңгуірлік түсуді медициналық қамтамасыз ететін адам:

сүңгуірлік станцияларда сүңгуірлерді медициналық қамтамасыз ету журналының және сүңгуірлер декомпрессорлары режимдерін тіркеу журналының болуын тексереді;
сүңгуірлік дәрі-дәрмек қобдишасының жинақталғанын тексереді;

сүңгуірлік түсулерді және су асты жұмыстарын медициналық қамтамасыз ету кезінде кезек күттірмейтін көмек үшін жиналатын сөмкеде медициналық жиынтықтың жинақталуын тексереді;

сүңгуірлік дәрі-дәрмек қобдишаны толтыру және дәрігердің жиынтығын жетіспейтін құрал-саймандармен және дәрі-дәрмектермен жинақтауға шаралар қолданады;

түсіп бара жатқан сүңгуірге немесе барокамераға тыныс алуға берілетін ауаның сапасын қадағалайды, ауада шекті жол берілгеннен жоғары концентрацияларда зиян заттар табылған кезде түсулер тоқтатылады;

ауаны талдау нәтижесін сүңгуірлерді медициналық қамтамасыз ету журналына жазады;

тікелей түсіру алдында хал-жағдайы туралы сүңгуірлерге сауал қою және қажет болған жағдайда медициналық (профилактикалық) қарап-тексеру жүргізіледі және сауал, қарап-тексеру және сүңгуірлерді түсуге рұқсат беру туралы қорытынды нәтижелері сүңгуірлерді медициналық қамтамасыз ету журналына енгізіледі.

224. Түсуге сүңгуірлік құрамды тағайындау туралы ұсыныстарды енгізу кезінде сүңгуірлік түсуді медициналық қамтамасыз ететін адам ағымдағы жылы әрбір сүңгуір жеткен тереңдікті, дәрігерлік комиссияның қорытындылары бойынша сүңгуірге рұқсат етілген тереңдікті, сондай-ақ бұрынғы түсуден кейінгі арақашықтық ұзақтығын ескереді.

225. Сырқаттанған сүңгуірдің денсаулығын қалпына келтіруге арналған уақыттың жеткілікті болуы ем жүргізген дәрігердің ұсыныстарына немесе дәрігерлік комиссияның қорытындысына сәйкес айқындалады.

226. 20 метрге дейін тереңдікке сүңгуірлік түсу кезінде тікелей түсу алдында сүңгуірлерге хал-жағдайы туралы сұрақ қойылады.

227. 20 метрден асқан тереңдікке сүңгуірлік түсулер кезінде, сондай-ақ тереңдікке қарамастан кемелерді суасты тазарту үшін түсу алдында сүңгуірлердің хал-жағдайлары туралы сұрақ қойылады, сондай-ақ түсетін және сақтандырушы сүңгуірлерді медициналық (профилактикалық) тексеріп-қарау жүргізіледі.

228. Түсер алдында түсетін және сақтандырушы сүңгуірлерді медициналық (профилактикалық) тексеріп-қарауға:

дене терісін және ауыздың шырышты қабығын тексеріп-қарау;

дене температурасын өлшеу;

тамырдың соғуының жиілігін есептеу;

күре тамыр қысымын өлшеу;

алкотестормен өлшеу кіреді.

229. Сүңгуірлерге түсуге:

нашар хал-жағдайына шағымдану кезінде;

сырқат белгілері болған кезде;

жүйке-психикалық қозу кезінде;

алкогольді немесе есірткі әсерінен масаю болған кезде, сондай-ақ солардың салдары немесе қалған әсері болған кезде;

минутына 90-нан жоғары және 50-ден төмен тамырдың соғу жиілігі кезінде;

қысымның 140-тан жоғары және 100 мм рт.ст төмен (ең жоғары) систологиялық ұлғаюы кезінде;

қысымның 90-нан жоғары және 60 мм рт.ст төмен (ең жоғары) диасистологиялық ұлғаюы кезінде;

қысымның кемінде 30 мм рт.ст тамырлық соғу кезінде (ең жоғары және ең төмен қысымның айырмашылығы);

37 градус С-тан жоғары және 36 градус С-тан төмен дене температурасы кезінде;

қалыпты тамақ ішкеннен кейін 2 сағат өткенге дейін рұқсат етілмейді.

230. Суға түсу кезінде сүңгуірлік түсуді медициналық қамтамасыз ететін адам:

суға түсудің басталу уақытын сүңгуірлердің декомпрессиясы режимдерін тіркеу журналына жазады (декомпрессия режимдерін пайдалану түсіру жоспары бойынша көзделген түсірулер кезінде);

кезеңмен (5 минут ішінде бір реттен кем емес) сүңгу жетекшісі арқылы сүңгуірден хал-жағдайы туралы сұратады;

суға түсіп бара жатқан сүңгуірдің жай-күйін бақылайды;

сүңгуірлердің декомпрессиясы режимдерін тіркеу журналына сүңгуірдің су түбіндегі топыраққа жету уақытын (суға түсу жоспары бойынша декомпрессия режимдерін қолдану қарастырылған суға түсулер кезінде) жазады.

231. Сүңгуірдің хал-жағдайы нашарлаған кезде сүңгуірлік түсуді медициналық қамтамасыз етуші адам түсу жетекшісіне түсуді тоқтауды немесе тиісті декомпрессия режимінің сақталуымен сүңгуірді сыртқа шығаруды баяндайды.

232. Сүңгуірдің су түбіндегі топырақта болған кезеңінде сүңгуірлік түсуді медициналық қамтамасыз етуші адам:

декомпрессияның алдын ала режимін таңдайды;

сүңгуірге берілетін ауаның мөлшері мен шлангтағы қысымға бақылауды жүзеге асырады;

кезеңмен (5 минут ішінде бір реттен кем емес) сүңгу жетекшісі арқылы сүңгуірден хал-жағдайы туралы сұратады;

сүңгуірдің хал-жағдайы мен жай-күйін бағалайды;

сүңгуірдің авариялық су бетіне шыққан жағдайда медициналық көмек көрсетеді;
сүңгуірді көтеру туралы пәрмен берілгеннен кейін декомпрессияның соңғы режимін таңдайды.

233. Декомпрессияның алдын ала режимін түсудің тереңдігіне, жоспарланған ұзақтық пен су астындағы жұмыстың ауырлығы, сондай-ақ сүңгуірдің декомпрессияға жеке сезімталдығы мен түсудің басқа да жағдайларына орай таңдалады.

234. Декомпрессия кезеңінде сүңгуірді су түбіндегі топырақтан көтеру (барокамерадағы қысымның төмендеуі) және атмосфералық қысым жағдайына оралу жүзеге асады. Бұл кезеңнің ұзақтығы декомпрессия режимімен анықталады.

235. Декомпрессия кезеңінде сүңгуірлік түсуді медициналық қамтамасыз етуші адам:

сүңгуірдің хал-жағдайын байқау, ол нашарлаған жағдайда қажетті шаралар қабылдайды;

сүңгуірлерден хал-жағдайы туралы сұрау мерзімділігін бақылайды, соңғы аялдамаларда сүңгуірдің шағымдарына ерекше көңіл аударады, бұл декомпрессиялық аурулардың бастапқы белгілерін куәландырады;

барокамерадағы 4 сағаттан астам ұзақ уақыттық декомпрессия кезінде сүңгуірлердің тамақтануын, соның ішінде белгіленген нормативтерге сәйкес емдік-профилактикалық тағаммен қамтамасыз етілуін бақылайды.

236. Компрессиядан кейінгі кезеңде сүңгуірлік түсуді медициналық қамтамасыз етуші адам:

12 метрден астам тереңдікте жұмыс істеген сүңгуір декомпрессия аяқталғаннан кейін барокамера маңында 2 сағат бойы болғанын бақылайды;

суға түскен сүңгуірді медициналық (профилактикалық) қарауға және шағымдарын сұрауды жүргізеді.

237. Хал-жағдайы өзгерген немесе аурудың қандай да бір көріністері байқалса, суға түскен сүңгуір бұл туралы сүңгуірлік түсуді медициналық қамтамасыз етуші адамға хабарлайды.

Сүңгуірлік жұмыстарды жүргізу
кезіндегі қауіпсіздік қағидаларына
1-қосымша

Нысан

Министрлік, (ведомство, мекеменің) атауы

Мемлекеттік елтаңба

СҰҢГУІРДІҢ КІТАПШАСЫ

№ _____

Тегі _____

Аты, әкесінің аты _____

Берілген күні 20__ жылғы " ____ " _____.

1. Тегі _____

2. Аты, әкесінің аты _____

3. Туған жылы _____ айы _____ күні _____

4. Білімі _____

(жоғары, арнайы орта, жалпы орта, неше сынып)

5. Сұңгуір біліктілігін алғанға дейінгі мамандығы _____

6. Сұңгуірлік мектепті (курсты) аяқтаған күні және атауы _____

7. Белгіленген бастапқы бату тереңдігі, м _____

Фотосурет Бастығы _____

орны (мектептің, курстың атауы)

(қолы)

М.О.

Арнайы оқытудан өту

20__ ж. "___" _____-н бастап 20__ ж. "___" _____дейін

оқытуды мына үлгерім бағаларымен оқып шықты

а) _____ "___" _____

б) _____ "___" _____

в) _____ "___" _____

г) _____ "___" _____

д) _____ "___" _____

е) _____ "___" _____

ж) _____ "___" _____

_____ метр тереңдікке дейін су астында (түсу) болып

_____ сағат практикалық бату нормасын орындады.

Сұңгуірлік біліктілік комиссиясы хаттамасы негізінде _____

(комиссия атауы)

_____ бастығының

(мектеп, курс атауы)

20__ ж. "___" _____ № _____ бұйрығымен

20__ ж. "___" _____ № _____ біліктілігі берілді.

Бастық _____

(мектеп, курс бастығының қолы)

М.О.

Қосымша мамандықтар бойынша оқытудан өту

1. 20__ж "____" _____ бастап 20__ж "____" _____.

(ұйымның атауы)

Жарылыс ісі курсын мына үлгерім бағаларымен аяқтады

а)	_____	"	_____	"
б)	_____	"	_____	"
в)	_____	"	_____	"
г)	_____	"	_____	"
д)	_____	"	_____	"
е)	_____	"	_____	"

_____ метр тереңдікке дейін су астында (түсу) болып
_____ сағат практикалық бату нормасын орындады. Сүңгуірлік
біліктілік комиссиясы хаттамасы негізінде _____

(комиссия атауы)

_____ бастығының

(мектеп, курс атауы)

20__ж "____" _____ № _____ бұйрығымен
20__ж "____" _____ № _____ біліктілігі берілді.

Бастығы _____

(мектеп, курс бастығының қолы)

М.О.

2. 20__ж "____" _____ бастап 20__ж "____" _____

(ұйымның атауы)

Су астында металл дәнекерлеу және кесу бойынша курсты мына үлгерім
бағаларымен аяқтады:

а)	_____	"	_____	"
б)	_____	"	_____	"
в)	_____	"	_____	"
г)	_____	"	_____	"
д)	_____	"	_____	"
е)	_____	"	_____	"

_____ метр тереңдікке дейін су астында (түсу) болып
_____ сағат практикалық бату нормасын орындады. Сүңгуірлік
біліктілік комиссиясы хаттамасы негізінде _____

(комиссия атауы)

_____ бастығының
(мектеп, курс атауы)
20__ ж "____" _____ № _____ бұйрығымен
20__ ж "____" _____ № _____ біліктілігі берілді

Бастық _____
(мектеп, курс бастығының қолы).
3. 20__ ж "____" _____ бастап 20__ ж "____" _____
_____ курсы

(курс атауы)
мына үлгерім бағаларымен аяқтады:

а) _____ " _____ "
б) _____ " _____ "
в) _____ " _____ "
г) _____ " _____ "
д) _____ " _____ "

_____ метр тереңдікке дейін су астында (түсу) болып
_____ сағат практикалық бату нормасын орындады. Сүңгуірлік
біліктілік комиссиясы хаттамасы негізінде _____

_____ (комиссия атауы)
_____ бастығының

(мектеп, курс атауы)
20__ ж "____" _____ № _____ бұйрығымен
20__ ж "____" _____ № _____ біліктілігі берілді

Бастық _____
(мектеп, курс бастығының қолы)
М.О.

Белгіленген бату тереңдігі

Жылы	Тереңдігі метрмен (жазумен)	СБК төрағасының қолы

Сүңгуірлік қызметін өту

р/н №	Ұйымның, лауазымның атауы	Күні	
		Жұмысқа алу	Жұмыстан босату немесе ауысуы

Жеке кітапшаны беру сәтіне құжатпен расталған су астында болған уақыты

Жылы	Су астында болған уақыты, сағат	Құжат атауы, нөмірі және күні

20__ ж сағаттарын қоса алғанда су астында болған барлық
расталған уақыты _____
(жазумен)

_____ бастығы, басшысы
(кәсіпорынның, ұйымның атауы)

М.О. _____

(қолы)

бас, аға бухгалтер _____

(қолы)

20__ ж су астында болған уақытын есепке алу

Айлар	Тереңдікте болған уақыты									Сүнгүйр маманы ның қолы (түсуге жауапты тұлғаны ң)
	10 дейін	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	1 0 0 дейін	1 0 0 жоғары	барлығы	
Қаңтар										
Ақпан										
Наурыз										
Сәуір										
Мамыр										
Маусым										
Шілде										
Тамыз										
Қыркүйек										
Қазан										
Қараша										
Желтоқсан										

20__ ж су астында болған барлық уақыты _____

(жазумен)

_____ бастығы, басшысы
(кәсіпорынның, ұйымның атауы)

М.О. _____

(қолы)

бас, аға бухгалтер _____

(қолы)

20__ жылғы жұмыстарды сипаттау

1. Сұңгуірлік жұмыстардың түрі:

а) авариялық-құтқару _____

б) кеме көтергіш _____

в) су асты-техникалық _____

г) кеме _____

д) құтқару _____

е) метал дәнекерлеу және кесу _____

ж) жару _____

2. Қолданылған сұңгуірлік жарақтар:

а) желдетілетін _____

б) тұйық тыныс алу схемасымен _____

в) ашық тыныс алу схемасымен _____

3. Айрықша белгілері:

Сұңгуір маманы (түсуге жауапты тұлға) _____

Мамандығы және қауіпсіздік талаптары бойынша

білімдерін жыл сайынғы тексеру

Сұңгуірлік жұмыстарды және түсулерді орындау кезінде сұңгуірлік техниканы және еңбек қауіпсіздігі бойынша басшылыққа алатын нормативтік құжаттар талаптарын білуі бойынша сынақ тапсырды. Су астында жұмыстарды дербес орындауға жіберілді.

(20__ жылғы "___" _____ № _____ СБК хаттамасы)

СБК төрағасы _____

(кәсіпорынның, ұйымның атауы)

(қолы)

сұңгуір маманы _____

(кәсіпорынның, ұйымның атауы)

(қолы)

күні 20__ жылғы "___" _____

Сұңгуірлік жұмыстарды жүргізу

Нысан

Министрліктің, (ведомствоның, мекеменің) атауы

Мемлекеттік елтаңба

СҰҢГУІРДІҢ МЕДИЦИНАЛЫҚ КІТАПШАСЫ

(Тегі, аты, әкесінің аты)

20__ жылғы "_____" _____

(толтыру күні)

1. Тегі _____

2. Аты, әкесінің аты _____

3. Туған жылы _____ айы _____ күні

4. Білімі _____

(жоғары, арнайы орта, жалпы орта)

5. Отбасылық жағдайы _____

(үйленген, үйленбеген)

6. Жұмыс орны _____

7. Атқаратын лауазымы _____

8. Сұңгуірлік біліктілігі _____

9. Соңғы тұрғылықты жері _____

Фотосуретке арналған орын

М.О. СБК төрағасы _____

(қолы)

1. Қысқаша анамнез

Ауырған аурулары және операциялары (қандай, және қай жаста)

Алкоголь (сирек, жиі, көп, аз ішеді, төзімділігі)

Темекі (шегеді, бір күнде неше темекі шегеді, шекпейді)

Теңіз ауруына төзімділігі _____

Анамнезіне қосымша ескертулер

Алғашқы және жыл сайынғы медициналық куәландырудағы объективті деректер

Көрсеткіш	Күні (күні, айы, жылы)					
	20_ж	20_ж	20_ж	20_ж	20_ж	20_ж
1. Бойы, см. тұрғанда отырғанда						
2. Дене массасы, кг.						
3. Кеуде клеткасының шеңбері, тыныштықта қарау барынша демді ішке алу барынша дем шығару						
4. Іштің шеңбері, см.						
5 . Динамометри я, кж: тұлға бойы күші қ о л саусақтарыны ң күші: оң сол						
6. Дене бітімі						
7. Минуттағы дем алу жиілігі.						
8. Өкпенің тіршілік сыйымдылығы, мл.						
9. Пульс (тыныштықта, отырғанда), минуттағы соққы жиілігі 1 0 . Артериалды қысым, мм.						

рт. ст.: барынша ең аз	
------------------------------	--

Алғашқы медициналық куәландыру деректері
(сүңгуір мектебін аяқтаған соң)

Дәрігер мамандар	Куәландыру нәтижелері мен қорытындылар
Хирург Терапевт Отоларинголог Окулист Невропатолог Стоматолог Дерматовенеролог	

Қан тобы

Резус-фактор

Сүңгуірді алғашқы медициналық куәландырудағы сүңгуір-медициналық комиссияның қорытындысы

Күні 20__ жылғы " ____ " _____

СБК төрағасы _____

Комиссия мүшелері _____

20__ ж сүңгуірді жыл сайынғы куәландыру деректері

1. Шағымдар

2. Хирургтың қарауы

(диагноз) (қолы)

3. Терапевтің қарауы

(диагноз) (қолы)

4. Отоларингологтың қарауы Естудің жітілігі

(оң құлақ)

(сол құлақ)

Барофункция _____ ст.

(диагноз) (қолы)

5. Невропатологтың қарауы

(диагноз) (қолы)

6. Окулистің қарауы Көру жітілігі

(оң көз) (сол көз)

(диагноз) (қолы)

7. Стоматологтың қарауы _____

(диагноз) (қолы)

8. Дерматовенерологтың қарауы

(диагноз) (қолы)

ҚОРЫТЫНДЫ

Денсаулығының жағдайы бойынша 20__ жылға арналған белгіленген түсулер:
(барокамерада

(қандай артық қысымға дейін, МПа (кгс/см.²), жазумен)

су астында _____

(неше метрге дейін қоса алғанда, жазумен)

СМК төрағасы _____

(қолы)

Комиссия мүшелері _____

Алғашқы және жыл сайынғы куәландырудағы
рентгенологиялық зерттеулер деректері

Күні, (күні, айы, жылы)	Рентгеноскопия, рентгенография, флюорография нәтижелері. Қорытынды және дәрігердің қолы.
-------------------------	---

Алғашқы және жыл сайынғы куәландырудағы клиникалық несеп талдауы

Нәтижелер		Күні (күні, айы, жылы)					
		20_ж	20_ж	20_ж	20_ж	20_ж	20_ж
Жалпы қасиеті Химиялық зерттеу	Мөлшері						
	Түсі						
	мөлдірлігі						
	ү л е с						
	салмағы						
	Реакция						
	Белок						
	Қант						
	Ацетон						
	Индикан						
	Ө т						
	пигменттері						
	Эпителиаль						
	д ы						
	клеткалары						

Алғашқы және жыл сайынғы медициналық куәландырудағы
қанның зертханалық зерттеулер деректері

Күні (күні, айы, жылы)	СОЭ	Мөлшері			Түсті көрсеткіші	Лейкоцитарлы формуласы, %				
		Гемоглобин	Эритроциттер	Лейкоциттер		жас	Таяқша ядролы	Сегмент ядролы	Лимфоциттер	Моноциттер

Электрокардиографиялық зерттеулер деректері

Күні (күні, айы, жылы)	қорытынды
------------------------	-----------

2. Басқа зерттеулер

Күні (күні, айы, жылы)	Зерттеулер түрлері	қорытынды
------------------------	--------------------	-----------

Медициналық куәландыру арасындағы аралықта денсаулығының жағдайын медициналық қадағалау деректері

(қараулар, тексерулер, медициналық көмекке жүгіну, еңбекке жарамсыздығы парағына сәйкес ауруын тіркеу)

Жүгіну күні (қарау)	Қарау нәтижелері (диагноз)	Уақытша еңбекке жарамсыздық күндерінің саны	Қорытынды шығару
---------------------	----------------------------	---	------------------

Сүңгуірлік жұмыстарды орындаумен байланысты өзіне тән және өзіне тән емес аурулар

Сүңгуірлерді медициналық қамтамасыз ету журналы бойынша хаттаманың күні және нөмірі	Ауру болған шарттар мен себептер	Диагноз	Ауруды емдеу және қорытынды шығару	Қолы
---	----------------------------------	---------	------------------------------------	------

Ауруын және жарақатын емдеу кезінде стационарда болуы

Күні		Диагноз		Қорытындылар	Қолы
Келу күні	Шығару күні	Жолдамамен	Емдеу мекемесінде анықталған		

Сүңгуірлік жұмыстарды жүргізу кезіндегі қауіпсіздік қағидаларына
3-қосымша

Шартты сигналдарға қойылатын талаптар

№	Сигнал	Жарақпен түсу кезінде сигналдың мәні	
		желдетілетін жарақ	жеңіл сүңгуірлік жарақ
Сүңгуірге берілетін сигналдар			
1	Бір рет тарту	Өзіңді қалай сезінесің? Қайтала	
2	Екі рет тарту	Скафандрды желдет	Ауа қорын тексер
3	Үш рет тарту	Судың бетіне шық. Көтеруді бастаймыз (сигналды қайталау сүңгуірді дереу судың бетіне шығуға міндеттейді)	
4	Бір рет шайқау	Тоқта! Әрі қарай барма. Стоп. Түсіруді (көтеруді) тоқтат	
5	Екі рет шайқау	Түсіруді жалғастыр (қозғалыс). Түзу жүр	
6	Үш рет шайқау	Орнында тұр! Екінші сүңгуірді түсіреміз	
7	Бір рет тарту және шайқау	Оңға қозғал	
8	Екі рет тарту және шайқау	Солға қозғал	
9	Тарту, шайқау, тарту	Запастағы сигнал	
Сүңгуірдің сигналдары			
10	Бір рет тарту	Мен жердемін. Өзімді жақсы сезінемін. Әлсіз тұсын таңда. Қайтала	

11	Екі рет тарту	Ауаны көбірек жібер	Ауа қорын тексерді
12	Үш рет тарту	Жоғары көтер, шығамын	
13	Төрт рет тарту	Ауаны азайт	
14	Төрт реттен көп жиі тарту	Дабыл. Жоғары көтер	
15	Бір рет шайқау	Стоп! Түсіруді тоқтат (көтер)	
16	Екі рет шайқау	Түсіруді жалғастыр	
17	Үш рет шайқау	Шатысып қалдым, басқа сүңгуірдің көмегінсіз шыға алмаймын	
18	Бір рет тарту және тарту	Құрал-сайманды бер	
19	Екі рет тарту және көтеру	Жіпті бер	
20	Тарту, шайқау, тарту	Запастағы сигнал	

Ескертпе. Авариялық жағдайда, сүңгуір сигнал жіппен (кәбіл-сигналмен) сигнал беру мүмкіндігі болмағанда және телефон байланысы болмағанда, суасты дыбыс сигнализациясы қолданылады. Сүңгуірге дыбыс сигналдары осы кестеге сәйкес беріледі, мұнда бір соққы "тарт" деген белгіге, ал қос соққы – "шайқа" деген белгіге сәйкес келеді. Дыбыс сигналдары суға түсірілген металға (сүңгуірлік металл саты, шағын баллон) металл нәрсені соғып беріледі.

Сүңгуірлік жұмыстарды жүргізу
кезіндегі қауіпсіздік қағидаларына
4-қосымша

Мұз қалыңдығын анықтайтын деректер

№	Жүктің массасы, т	Теңіз мұзының қалыңдығы, см	Ауаның температурасы 1 дл – 20 ⁰ С, см. кезінде тұщы су мұздың қалыңдығы	Мұз жиегіне дейінгі шекті ара қашықтық, м
1	0,1	15	10	5
2	0,8	25	20	11
3	3,5	30	25	19
4	6,5	45	35	25
5	10,0	50	40	26
6	20,0	70	55	30
7	40,0	100	95	38

Ескертпе:

1. Мұзда су пайда болғанда желмен су көтерілу немесе жел көтерме әсерінен мұзға түсетін жүктеме 50-80%-ға азаяды;

2. Ені 3 см кем және тереңдігі мұз қалыңдығының жартысынан аспайтын құрғақ өтпелі жарықшақтар болғанда мұзға түсетін жүктеме 20%-ға азаяды.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК